

Tigar®

TIGAR AD PIROT

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR – JUN 2008.

Distribuciona lista:

e: www.tigar.com
p: članovi Upravnog odbora
članovi Nadzornog odbora
arhiva

Ključne reči: TIGAR, IZVEŠTAJ, POSLOVANJE, 2008	Oznaka dokumenta	
	IZ.P.08/04	
Datum: 01.09. 2008.	Autor: Jelena Petković	Odobrio: Dragan Nikolić

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

SADRŽAJ

1. UVOD.....	4
1.1. OPŠTI PODACI.....	4
1.2. ORGANIZACIONA STRUKTURA.....	4
1.3. KLJUČNI POKAZATELJI POSLOVANJA ZA PERIOD JANUAR – JUN 2008.	5
1.4. NAJZNAČAJNIJE REALIZOVANE POSLOVNE AKTIVNOSTI U PERIODU I-VI 2008.....	9
1.5. KLJUČNE INVESTICIONE AKTIVNOSTI	10
1.6. PRODAJA	12
1.7. POLOŽAJ NA TRŽIŠTU KAPITALA	13
2. RIZICI.....	15
3. ODRŽIVI RAZVOJ	17
3.1. ZAPOSLENI.....	17
3.2. SISTEM KVALITETA.....	19
3.3. ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE.....	20
3.4. INTELEKTUALNA SVOJINA.....	22
3.5. INFORMACIONE TEHNOLOGIJE.....	24
3.6. DRUŠTVENA ODGOVORNOST.....	26
3.7. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE	27
4. UPRAVLJANJE.....	28
5. RASPOLAGANJE NEKRETNINAMA I PRAVNA ZAŠTITA	30
5.1. NEKRETNINE	30
5.2. SUDSKI SPOROVI.....	32

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

6. FINANSIJSKI REZULTATI ZAVISNIH I PRIDRUŽENIH PREDUZEĆA.....	33
6.1. TIGAR OBUĆA	33
6.2. TIGAR TEHNIČKA GUMA.....	34
6.3. TIGAR HEMIJSKI PROIZVODI.....	35
6.4. TIGAR TRGOVINE – DOMAĆA PRODAJNA MREŽA.....	36
6.5. TIGAR EXPORT – IMPORT.....	37
6.6. TIGAR AMERICAS - USA	38
6.7. TIGAR EUROPE UK.....	39
6.8. REGION BALKANA - Tigar Trade, Tigar Montenegro, Tigar Partner	40
TIGAR MONTENEGRO – CRNA GORA	40
TIGAR TRADE – REPUBLIKA SRPSKA	41
TIGAR PARTNER – MAKEDONIJA.....	42
6.9. USLUŽNI ENTITETI TIGRA.....	43
7. FINANSIJSKI REZULTATI NA NIVOU MATIČNOG PREDUZEĆA	47
7.1. KOMENTAR OSTAVRENOG FINANSIJSKOG REZULTATA.....	47
7.2. KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI REZULTAT TIGRA AD	49
7.3. SEGMENTNI REZULTAT	50
7.4. NEKONSOLIDOVANI FINANSIJSKI REZULTAT TIGRA AD	51

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

1. UVOD

1.1. OPŠTI PODACI

Poslovno ime: Akcionarsko društvo "Tigar" Piro
U daljem tekstu Tigar / Društvo /Holding

MB: 07187769

Web site: www.tigar.com

Delatnost: Holding poslovi

Broj akcionara: 30/6/2008 4,835

Vrednost imovine: 30/6/2008 (000 din) 3,790,124

Sedište: Nikole Pašića 213, 18300 Piro

PIB: 100358298

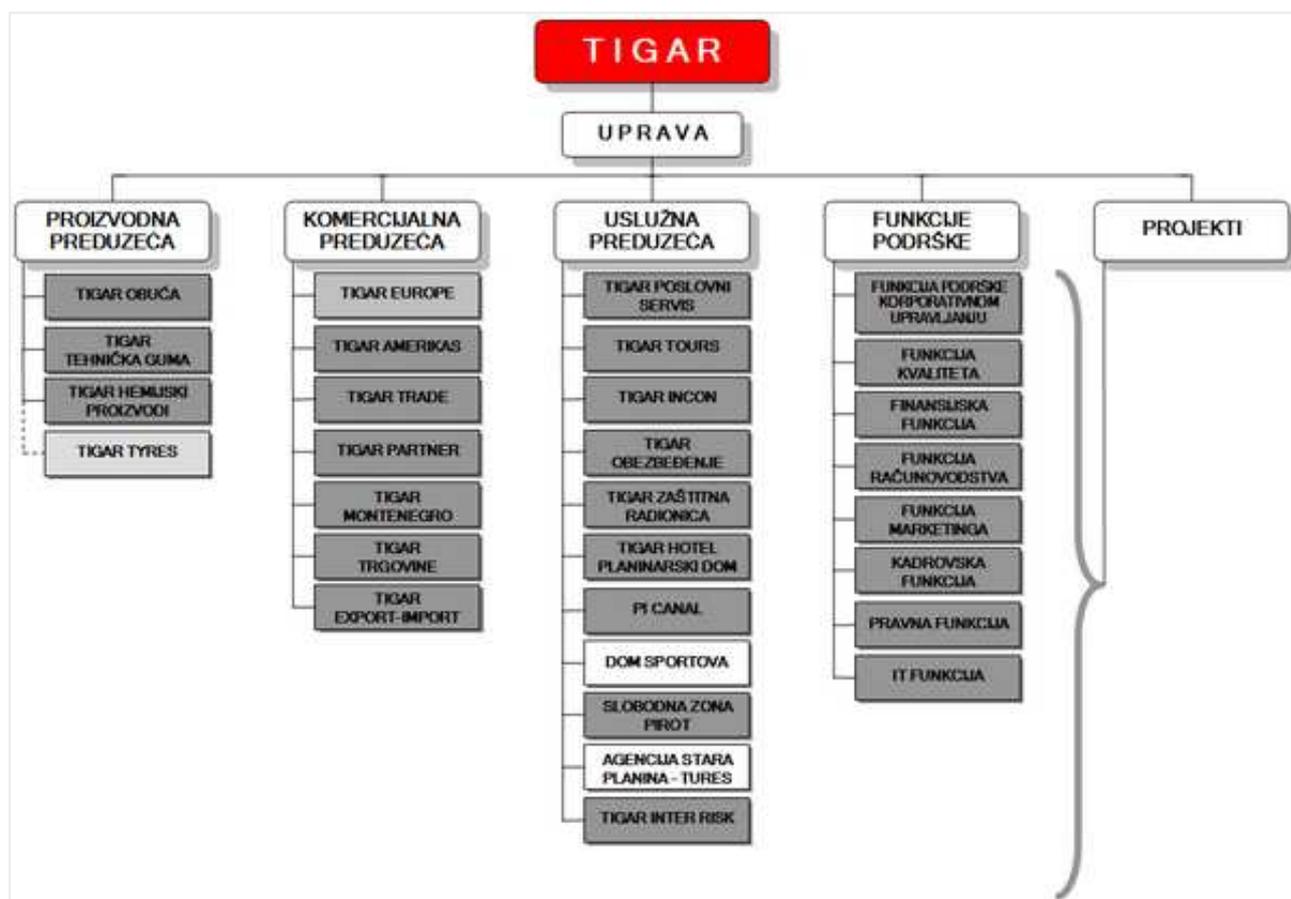
Broj rešenja: Registraski uložak br 1-1087

Broj zaposlenih: 30/6/2008 2,101

Ukupan kapital: 30/6/2008 (000 din) 2,840,096

Kapitalizacija: 30/6/2008 (000 din) 2,493,485.46

1.2. ORGANIZACIONA STRUKTURA

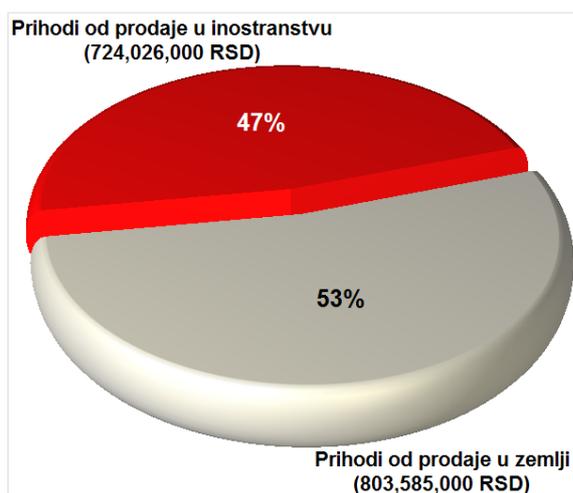

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

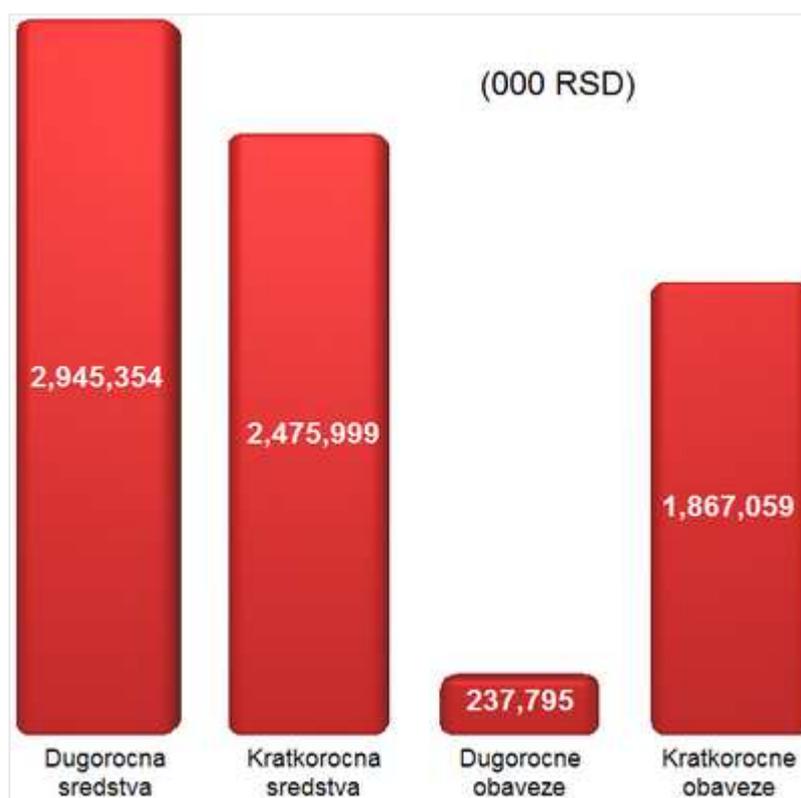
1.3. KLJUČNI POKAZATELJI POSLOVANJA ZA PERIOD JANUAR – JUN 2008.

STRUKTURA KONSOLIDOVANIH PRIHODA OD PRODAJE ZA PERIOD I-VI

Prihodi od prodaje po poslovnim segmentima u 000 RSD	Ukupno
TG	167,900
HP	84,314
T. Obuća	391,383
Trgovine	1,152,319
Uslužne delatnosti	444,446
Holding	80,115
Ukupno za sve segmente	2,320,477
Eliminacije-interna realizacija	-792,866
Konsolidovani prihodi od prodaje	1,527,611

STRUKTURA KONSOLIDOVANOG BILANSA STANJA NA DAN 30.6.2008

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

Učešće u kapitalu drugih (000 RSD) nekonsolidovani	31.dec.2007.	30.jun 2008.
povezanih pravnih lica	1,999,482	2,180,547
Banaka	136	
drugih pravnih lica	190	200
Ispravka	253,714	14,571
Ukupno	1,746,094	2,166,176

Učešće u kapitalu (000 RSD) konsolidovani	31.dec.2007.	30.jun 2008.
povezanih pravnih lica	1,208,282	1,391,959
banaka	136	
drugih pravnih lica	11,690	200
ispravka	-1,480	
Ukupno	1,218,628	1,392,159

Promene na kapitalu (000 RSD) nekonsolidovani	31.dec.2007.	30.jun 2008.
Stanje na početku godine	2,683,587	2,685,839
Korekcije radi usaglašavanja sa MSFI		
Novi ulozci manjinskih ulagača		
Dobit tekućeg perioda	48,734	259,167
Izdvajanja za dividende	-43,477	-104,910
Ostalo	-3,005	
Stanje na kraju godine	2,685,839	2,840,096

Promene na kapitalu (000 RSD) konsolidovani	31.dec.2007.	30.jun 2008.
Stanje na početku godine	2,672,120	2,705,522
Dobit tekućeg perioda	165,027	635,220
Izdvajanja za dividende	-43,477	-56,174
Kursne razlike		-4,999
Ostalo	-88,148	-10,632
Stanje na kraju godine	2,705,522	3,268,937

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.

Oznaka dokumenta

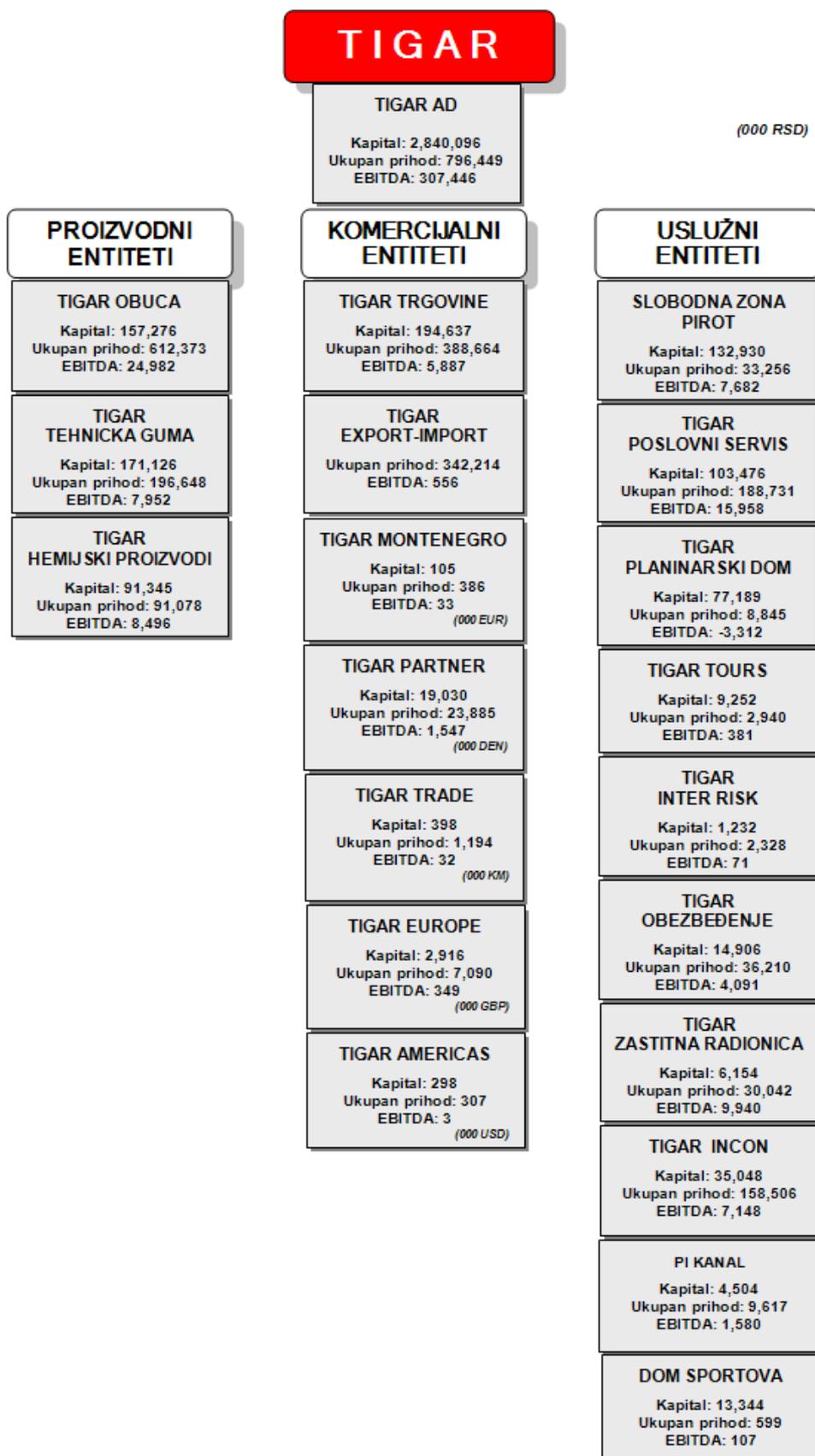
IZ.P.08/04

Konsolidovani finansijski podaci Tigar a.d. u hiljadama dinara	Ostv. I-VI 2008
Ukupna aktiva	5,439,456
Kapital	3,268,937
Ukupni prihodi	2,635,941
EBIT	702,565
EBITDA	748,507
Neto prihod	635,220
<u>Značajni pokazatelji poslovanja</u>	
Prinos na ukupni kapital	19.43%
Stepen zaduženosti	0.39
II stepen likvidnosti	0.56
<u>Racija likvidnosti I solventnosti</u>	
Racio tekuće likvidnosti	1.33
Racio ubrzane likvidnosti	0.56
Stepen zaduženosti II	0.64
<u>Racija</u>	
ROE	19.43%
ROA	11.68%
Neto profit/poslovni prihod	36.88%
Neto profit/ukupan prihod	24.10%
Ukupne fin. obaveze/kapital	30.73%

* Za prvih šest meseci 2007.godine nije radjen konsolidovani finansijski rezultat iz kog razloga nema uporednih podataka

Nekonsolidovani finansijski podaci Tigar a.d. u hiljadama dinara	Ostv. I-VI 2007	Ostv. I-VI 2008	% promene
Ukupna aktiva	3,541,081	3,790,124	7%
Kapital	2,683,909	2,840,096	6%
Ukupni prihodi	301,633	796,449	164%
EBIT	54,980	299,668	445%
EBITDA	63,386	307,446	385%
Neto prihod	43,799	259,167	492%
<u>Značajni pokazatelji poslovanja</u>			
Prinos na ukupni kapital	1.63%	9.13%	459%
Neto prinos na sopstveni kapital	2.12%	12.57%	492%
Stepen zaduženosti	0.24	0.25	3%
<u>Racija likvidnosti I solventnosti</u>			
Racio tekuće likvidnosti	1.87	1.32	-30%
Racio ubrzane likvidnosti	1.81	1.30	-28%
Stepen zaduženosti II	0.32	0.33	4%
<u>Racija</u>			
ROE	1.63%	9.13%	459%
ROA	1.24%	6.84%	453%
Neto profit / Ukupan prihod	14.52%	32.54%	124%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

Ključni pokazatelji rezultata zavisnih preduzeća

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

1.4. NAJZNAČAJNIJE REALIZOVANE POSLOVNE AKTIVNOSTI U PERIODU I-VI 2008.

- Februara 2008 godine održana je vanredna Skupština akcionara koja je donela odluku o prodaji 30 % udela Tigar ad u Tigar Tyres u tri jednake tranše periodu juli 2008. - februar 2010. godine u ukupne vrednosti 18,6 miliona eura i prodaji zemljišta na lokaciji Tigar 2 u vrednosti od cca 7 miliona eura. Ukupna transakcija vredna je 32 mil eura i obuhvatila je pored navedenog i prodaju zgrada zavisnih preduzeća na lokaciji Tigar 2.
- Na kraju juna 2008.godine zatvorena je fabrika obuće na staroj lokaciji.
- U prvoj polovini godine nastavljene su intezivne investicione aktivnosti na lokaciji Tigar III koje su obuhvatile pored generalnog uređenja lokacije izgradnju nove energetike na mazut i gas, pripreme za puštanje u rad nove fabrike obuće u septembru 2008. godine na ukupnoj površini od 15.000 m² i aktivnosti na pripremama za puštanje u rad nove fabrike Tehničke gume sa pogonom za proizvodnju gotovih proizvoda od gumenog granulata krajem 2008. godine na istoj lokaciji. Ukupna vrednost investicije u nove fabrike za proizvodnju obuće i tehničke gume bez centralnih kapaciteta iznosi oko 25 miliona eura.
- U toku perioda realizovane su aktivnosti vezane za pregovore i pripremu dokumentacije za zaključenje ugovora o dugoročnom investicionom kreditiranju programa obuće i programa tehničke gume sa reciklažom u ukupnoj vrednosti od 14 miliona eura sa projektovanom dinamikom isplate od 7 miliona do kraja trećeg kvartala i 7 miliona do kraja godine.
- Sa firmom VMA zaključen je ugovor o kupovini softverskih paketa za praćenje poslovanja u oblasti računovodstva, finansija, prodaje, proizvodnje, zaliha kao i izradu BSC za matičnu kompaniju i veća zavisna preduzeća. Implementacija softverskih paketa biće završena do kraja 2008. godine.
- U toku perioda izvršene su pripreme za zaključenje ugovora između Tigar Obuće i škotske firme Hunter boot sporazum o kupovini prava za proizvodnju, prodaju i distribuciju zaštitnih, vatrogasnih, šumarskih i radničkih čizama pod imenima „Century“, „Forestry“ i „Firefither“. Transakcija je uključila i kupovinu odgovarajuće opreme i kalupa za proizvodnju. Pravni osnov za realizaciju transakcije su Sporazum o kupovini poslovnog programa i imovine i Ugovor o prenosu vlasništva nad intelektualnom svojinom. Transakcija je kompletno realizovana u avgustu 2008 godine.
- U prvoj polovini godine završen je zajednički projekat sa IFC vezano za razvoj korporativnog upravljanja a korporaciji Tigar je dodeljena nagrada Privredne komore Srbije kao društveno najodgovornijoj kompaniji.
- Krajem juna 2008. godine započete su pripreme na realizaciji projekata sa inostranim konsultantima u oblasti dalje modernizacije trgovačke mreže, objedinjene logistike, kao i u oblasti turizma u okviru raspoloživih potencijala Tigra na Staroj planini. Izrada studija izvodljivosti za sva tri navedna projekta koja uključuje i kompletne investicione i finansijske planove za period naredne tri godine planira se za oktobar 2008. godine.
- U junu 2008. godine održana je redovna Skupština akcionara koja je usvojila finansijske izveštaje za 2007. godinu, donela odluku o isplati dobiti i izboru Upravnog odbora.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

1.5. KLJUČNE INVESTICIONE AKTIVNOSTI

U toku 2008. godine planiran je najviši nivo investicionih aktivnosti u programe mimo programa guma u istoriji Tigra. Ključne aktivnosti su uređenje industrijske lokacije Tigar III koja uključuje i izgradnju novih centralnih energetskih kapaciteta i kompletno opremanje novih industrijskih pogona za proizvodnju gumene obuće i gumeno tehničke robe sa proizvodima od gumenog reciklata.

Investija u novu fabriku obuće pokrenuta je iz sledećih razloga. Situacija na tržištu obuće, pogotovu na tržištu Evrope, pogoduje razvoju i daljem uspešnom poslovanju fabrike "Tigar-Obuća". Ekonomski faktori i oštri konkurentski uslovi na tržištu Evropske zajednice su uslovili gašenje proizvodnje u ovim zemljama i njeno premeštanje u zemlje sa nižim troškovima proizvodnje. Na domaćem tržištu, zbog ekonomsko-finansijskih uslova u tranziciji, konkurentne fabrike obuće su prestale sa radom. Blizina Evropskog tržišta, dugogodišnje iskustvo u proizvodnji obuće, kvalitet finalnih proizvoda, fabrice "Tigar-Obuća" daju komparativnu prednost u odnosu na svoje konkurente. Na tržištu Balkana, prepoznatljiv kvalitet, izgled proizvoda fabrike i sveukupni "image" Tigra, doneli su fabrice "Tigar-Obuća" leadersku poziciju među proizvođačima obuće, koja je u poslednjim godinama još više učvršćena. Uz odgovarajuća ulaganja, bolju organizaciju poslovanja i dobru marketinšku strategiju, ova prednost će se i povećati i učvrstiti pozicija na tržištu. Zahvaljujući dobrom kadrovskom potencijalu, iskustvu radnika i stručnjaka fabrike, fabrika je sposobna da odgovori na sve zahteve tržišta, promene u okruženju, kao i nove tehnologije u proizvodnji. Struktura i profitabilnosti postojećeg proizvodnog asortimana može biti znatno poboljšana uvođenjem novih materijala u proizvodnju i novim dizajnerskim rešenjima. Kvalitet poslovanja fabrike se potvrđuje kroz sve veće interesovanje vlasnika poznatih svetskih brand-ova proizvoda „obuće za poslovnu saradnju“. Ukupna investicija planirana je na 17,2 miliona eura i planirano je da bude investirana 7 miliona iz dugorocnog investicionog kredita i 10 miliona i internog keša. Investicija omogućava dupliranje proizvodnih kapaciteta dovoljnih da obezbede oko 15 % tržišnog udela na evropskom tržištu gumene obuće .

Druga po veličini je investicija u fabriku Tehnička guma. Projekat je rađen u skladu sa tehničko-tehnološkim zahtevima proizvodnje i sledećim postavljenim ciljevima: povećanje kapaciteta i otklanjanje uskih grla, uvođenje novih tehnologija za nove proizvodne programe, podizanje na viši nivo kvaliteta postojećih kapaciteta mašina i opreme kroz rekonstrukcije i automatizacije u radu kupovina novih mašina i opreme u funkciji primene novih tehnologija, povećanje obima proizvodnje, povećanje produktivnosti, smanjenje škarta i poboljšanje uslova rada.

Industrijsko opremanje nove lokacije Tigar III omogućava Tehničkoj gumi da obezbedi kvalitetan industrijski prostor kroz dokapitalizaciju od strane osnivača, odgovarajući kreditni aranžman obezbeđen od eksternih kreditora ili/ kroz interkompanijsko i/ili vlasničku participaciju eksternih partnera kreditiranje kompletne modernizacije opreme kako za postojeći tako i za novi program proizvodnje proizvoda od gumenog granulata a odobrana lokacija za projekat reciklaze ispunjava sve uslove za tu vrstu proizvodnje. Puštanje u rad novih pogona na lokaciji Tigar III za proizvodnju predviđen je do kraja 2008. godine. Puštanje u rad nove fabrike na novoj lokaciji omogućiće da i deo za automobilsku industriju bude odvojen i da na taj način počnu aktivnosti na uvođenju standarda TS 16949 koji je imperativ za sve dobavljače za automobilsku industriju. Sertifikacija po ovom standardu je planirana za 2009-u. Investicija u ovaj program bez projekta za izradu gumenog reciklata preradom starih guma iznosi oko 7,5 miliona eura i treba da bude realizovana do kraja 2008. godine.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

Investicije u dalji razvoj prodajne mreže u Srbiji su krajem perioda zaustavljene do usvajanja investicionog plana za naredni trogodišnji period u okviru studije izvodljivosti čija je izrada u toku.

U hiljadama dinara	Nabavka osnovnih sredstava
	30.jun 2008
Tigar Tehnička guma	5,076
Tigar Hemijski proizvodi	1,642
Tigar Obuća	59,458
Tigar Trgovine	28,926
Tigar Export-Import	66
Uslužne delatnosti	23,854
Holding	182,308
Ukupno	301,330

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

1.6. PRODAJA

Period od prvih šest meseci spada u vansezona za većinu grupa proizvoda posebno kod obuće i hemijskih proizvoda. U proseku prodaja u prvoj polovini godine predstavlja 1/3 godišnjeg prihoda od prodaje. Prodaja na domaćem tržištu realizovana je preko Tigar Trgovine, domaće prodajne mreže Tigra i direktnom prodajom iz fabrika, dok je prodaja u izvozu realizovana preko tigrovih prodajnih preduzeća i mreže dilera.

Tigar Trgovina ostavila je prihod od prodaje od 317 miliona dinara što je 24 % više nego u istom periodu prošle godine. Od ukupne realizacije 33% robe prodato je fizičkim licima, 22 % pravnim licima krajnjim korisnicima, dok je 45% realizovano kroz veleprodaju. Od ukupne prodaje krajnjim korisnicima, fizičkim i pravnim licima 29% prodaje je realizovano preko servisne mreže a 26 % preko radnji. U ukupnoj strukturi najveći prihod je ostvaren od prodaje putničkih guma 43 % i od prodaje obuće 28%. Najveći rast prodaje u odnosu na prošlu godinu od 53 % ostvarila je servisna mreža. Zbog promene strukture kupaca iako je prihod od prodaje guma manji za 2 % ostavljena marža veća je za 10% u odnosu na isti period prošle godine. U ukupno ostvarenoj marži od prodaje guma prihod od usluga u servisima učestvuje sa 20 %. Prosečno ostavljena razlika u ceni na nivou cele prodajne mreže iznosi 13%.

Tigar Obuća prodala je u 2008. godini ostavila ukupan prihod od prodaje 391 miliona dinara što je 16 % niže u odnosu na isti period prošle godine. Gašenje fabrike na staroj lokaciji imalo je za posledicu zastoj u proizvodnji od 9 nedelja u letnjim mesecima neposredno pred sezonu koja za ovu fabriku počinje u avgustu. Fabrika je u toku prvih šest meseci 2008. godine formirala zalihe pre svega standardnog programa niske obuće i radničke čizme da bi bila sposobna da odgovori zahtevima kupaca početkom sezone. Iz razloga što se program lovačke i zaštitne čizme rad prevashodno za izvoz i po konkretnim zahtevima kupaca fabrika zbog kapaciteta nije mogla da prihvati uvećanje svih grupa proizvoda što je imalo za rezultat pad prihoda od prodaje iz izvoza. U junu fabrika je kompletirala isporuke za kupce u izvozu u julu i avgustu i nije mogla da prihvata nove narudžbine. Iako su formirane veće zalihe standardnog programa zbog planiranog zastoja u proizvodnji zbog poremećene strukture zalihe na kraju juna 2008. bile su manje za 7% što je imalo uticaja na krajni rezultat. Nakon puštanja u rad nove fabrike u septembru obzirom na uvećane kapacitete očekuje se da fabrika bude u poziciji da nadokanadi smanjenju proizvodnju i prodaju zbog zatvaranja stare i otvaranja nove fabrike.

Tigar Tehnička guma ostavila je najbolje rezultate u prodaji. Ukupan prihod od prodaje od 168 miliona za 40% je više u odnosu na isti period prošle godine. Rast po programima kretao se od 21% do 121 %. Gledano po grupama proizvoda najveći prihod ostvaren je u programu profila i cevi što je izuzetno dobro obzirom da se radi o programu sa visok maržom. U drugoj polovini godine očekuje se dalji rast prodaje obzirom da se očekuju veće narudžbine u delu sprotskog programa za škole i sportske klubove, namenske proizvodnje i proizvoda od gumenog reciklata. Fabrika nije uvećavala zalihe. Zbog tržišta može da se očekuje da se zatvaranje fabrike na lokaciji Tigar 2 umesto do kraja godine realizuje u prva dva meseca naredne godine.

Zbog poremećaja u rokovima isporuka boja za puteve zbog formiranja vlade i lokanih samouprava prihod od prodaje fabrike hemijskih proizvoda od 84 miliona dinara bio je za 25 % niži u odnosu na isti period prošle godine. Da bi ispunile zakasnila narudžbine kupaca fabrika je smanjila zalihe za 13 miliona u odnosu na isti period prošle godine što je imalo direktan uticaj na rezultat. Da bi isporučila robu po naknadno plasiranim orderima kupaca proizvodnja u letnjim mesecima realizovana je u veržinom sistemu sedam dana u nedelji.

Preduzeća u inostranstvu ostavila su prihod od prodaje od 456 miliona dinara. U prihodima preduzeća u inostranstvu najveće učešće imao je prihod Tigar Europa koji je za prvih šest meseci prodao robe u vrednosti od 7 miliona funti od čega je najveći deo prodaja guma. Tigar Europe nakon kupovine Century divizije postaje ekskluzivni kupac obuće za tržište UK i preuzima postojeću mrežu kupaca što treba da uveća prihod od prodaje.

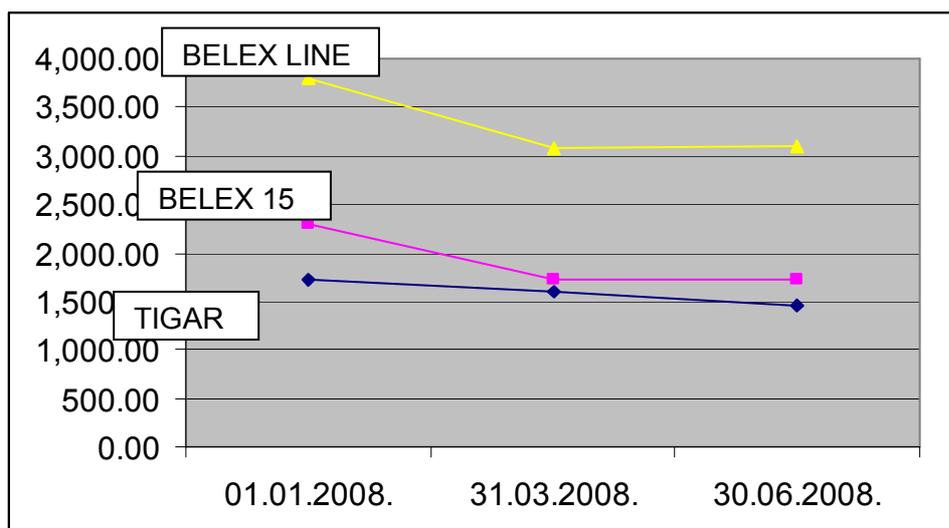
IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.

Oznaka dokumenta

IZ.P.08/04

1.7. POLOŽAJ NA TRŽIŠTU KAPITALA

Kretanje akcija Tigra u periodu januar – jun 2008. bilo je u skladu sa trendom kretanja tržišta kapitala u Srbiji i regionu. Uporedni prikaz oba indexa Beogradske berze i cene akcija Tigra u ovom periodu pokazuje blaži pad cene akcija Tigra u odnosu na ukupnu berzu.

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji podaci iz trgovanja akcijama za period, kao i ključni ratio pokazatelji na osnovu tržišne cene akcija.

	31. DECEMBAR 2007	30. JUNI 2008	% PROMENE
Ukupan broj akcionara	4,924	4,835	- 1.8%
Ukupan broj izdatih akcija	1,718,460	1,718,460	-
Knjigovodstvena vrednost akcija	1,562.93	1,652.70	5.74%
Trzisna cena akcija na berzi	1,727.00	1,451.00	- 15.98%
Najniža u periodu	(16.04.2008.) – 1,350.00 din		
Najviša u periodu	(09.01.2008.) -1,792.00 din		
Prosek za period *	1.509,00 din		
Tržišna kapitalizacija u dinarima	2,967,780,420	2,493,485,460	- 15.98%
P/ BV **	0.91		
P/E ***	10.00		
EPS ****	150.81		

* Prosečna cena dobijena je na osnovu cena na zatvaranju i broja dana u kojima je bilo trgovanja u posmatranom periodu

** Prosečna tržišna vrednost /knjigovodstvena vrednost

*** Prosečna tržišna cena u periodu /EPS

**** Zarada u periodu /ukupan broj akcija

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

Promene u strukturi kapitala na dan 30.06.2008.

Pomenuta kretanja na berzi nisu se ozbiljnije odrazila kako na vlasničku strukturu kompanije, tako i na grupu deset najvećih akcionara. Dva državna fonda takođe nisu menjala svoj vlasnički udeo u kompaniji niti je u ovom periodu bilo najava o mogućim potezima do kraja godine.

Akcionari	31-12-2007.	30-06-2008.	% promene
Akcijski Fond	24.98%	24.98%	-
Fond PIO	8.72%	8.72%	-
Pravna lica	45.15%	46.20%	1.05%
Fizička lica	29.30%	28.73%	-0.57%
Kaštodi računi	25.53%	25.06%	-0.47%

Deset najvećih akcionara na dan 30.06.2008.

R.Br	Ime / poslovno ime imaoća akcija	Broj akcija	% učešća
1.	Akcijski Fond Republike Srbije	429,429	24.98
2.	PIO Fond	149,981	8.72
3.	IBT	130,820	7.61
4.	RAIFFEISEN ZENTRALBANK	110,225	6.41
5.	SOCIETE GENERALE YUGOSLAV BANK	42,872	2.49
6.	ERSTE BANK CUSTODY 00001	37,287	2.16
7.	HYPO KASTODI 4	28,134	1.63
8.	STICHTING SHELL PENSIONENFONDS	23,970	1.39
9.	SOCIETE GENERALE YUGOSLAV BANK	23,496	1.36
10.	BANK AUSTRIA CREDITANSTALT	17,107	0.99
	TOTAL PRVIH DESET AKCIONARA	993,321	57.74

U komunikaciji sa akcionarima i investitorima kompanija je u potpunosti poštovala Kodeks korporativnog upravljanja, obaveze preuzete izlaskom na zvanično berzansko tržište (april 2007.godine), ali i međunarodnu praksu u izveštavanju akcionarskih društava i komunikacije sa akcionarima i investicionom javnošću. U posmatranom periodu ta komunikacija je realizovana kroz redovno godišnje i kvartalno izveštavanje, javno objavljivanje Bitnih događaja ali i prisustvo investicionim konferencijama i direktnu komunikaciju preko nadležnih službi korporacije. Kompanija aktivno koristi web sajt www.tigar.com putem koga, na srpskom i engleskom, objavljuje izveštaje i informacije od interesa za akcionare.

Broj akcija koje poseduju članovi Uprave preduzeća

Članovi Uprave preduzeća poseduju manje od 1% akcija. U narednoj tabeli naveden je broj akcija u posedu članova Upravnog odbora na dan 30.06.2008.

Ime	Broj akcija u posedu 31 Maj 2005.	Broj akcija u posedu 30 Jun 2008.	% postojećih akcija
Dragan Nikolić	880		0.0050
Jelena Petković	275		0.0017
Slobodan Sotirov	539		0.0030
Milivoje Nikolić	462		0.0024
Vladimir Nikolić	803		0.0050
Ljubiša Nikolovski	396		0.0026
Jose Alexandre F. da Costa	-		-
Dr Živko Mitrović	-		-
Tihomir Nenadić	-		-

Članovi Nadzornog odbora ne poseduju akcije u kompaniji.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

2. RIZICI

Rizici u vezi s delatnošću

Glavna karakteristika poslovanja u 2008. godini su aktivnosti vezane za pustanje u rad novih fabrika obuće i tehničke gume obzirom da je plan da se do kraja 2009. godine zatvore stari proizvodni pogoni za sve proizvodne programe u kontrolnom vlasništvu Tigra i da se puste u rad novi. Pored izuzetno visokih investicionih troškova ovako kompleksni poduhvati povlače sa sobom rizik vezan za realizaciju planova fizičke implementacije projekata kao i vremena potrebnog za normalizaciju procesa proizvodnje i otklanjanje svih potencijalnih problema u tom procesu. Dobar je znak da su se sve aktivnosti u prvoj polovini godine odvijale po planu.

Ova vrsta rizika utiče u jednom delu i na ponašanje kupaca koji su i samo u iščekivanju da li će da se u novim pogonima uspostavi normalni proizvodni proces u nekim slučajevima privremeno smanjuju narudžbine.

Rizici u vezani za kretanje cena sirovina, materijala, goriva i energije

U toku perioda dešavao se kontinuirani rast cena materijala izazvan kretanjem cena nafte i drugim opštim promenama na tržištu repromaterijala. Kretanje cena materijala uslovljava povećanje cena gotovih proizvoda da bi se umanjili negativni uticaji na marže. Obzirom da se na cenu gotovih proizvoda ne može da prenese ukupan efekat rasta cena inputa preduzimaju se mere na planu daljeg smanjenja troškova proizvodnje. Rad u novim pogonima na novoj i rekonstruisanoj opremi treba da omogući da se kroz povećanu produktivnost nadokande gubici zbog smanjenja cena materijala i da se uveća zarada po jedinici proizvoda. Pored materijala rasle su cene metala i cene građevinskog materijala što je imalo uticaj na cenu opreme i izvedene građevinske radove. Rast cena goriva uzrokuje rast cena transporta što uvećava troškove posebno kad je u pitanju transport u zemlji obzirom da se u većini slučajeva u izvozu troškove transporta snosi kupac. Rast cene mazuta treba da bude kompenzovano značajnim delom kroz povećanu efikasnost novih energetskih instalacija na lokaciji Tigar III.

Rizici vezani za inflaciju, kretanje kursa, obezbeđenje i cenu kapitala

Rast inflacije uticao je na rast svih inputa koji se nabavljaju sa domaćeg tržišta kao i na rast zarada obzirom da ugovor sa sindikatom kojim je predviđena korekcija cena zarada ukoliko inflacija predje 5%. Jačanje dinara u odnosu na euro i druge strane valute imao je izuzetno negativan efekat na poslovanje obzirom da realizacija u stranoj valuti je značajno veća od nabavki u stranoj valuti.

Kretanje kursa funte takođe se negativno uticalo na konsolidovane prihode obzirom da se poslovanje Tigar Europa čijih se 50% rezultata srazmerno učešću u kapitalu konsoliduje izražen u funtama i da je izvoz Tigar obuće jednim delom usmeren na ovo tržište. Duge i kompleksne procedure za dobijanje investicionih kredita od međunarodnih finansijskih organizacija uticale su da je Tigar bio u poziciji da u prvoj polovini godine sve investicione aktivnosti finansira iz internog keša koristeći povremeno kratkoročne finansijske pozajmice banaka. Nakon završetka procesa odobrenja deo kredita iskoristiće se za vraćanje u tekući keš što će se pozitivno odraziti na likvidnost i omogućiti smanjenje nivoa kratkoročne zaduženosti. U prvoj polovini 2008. godine bez obzira na visoka investiciona ulaganja iz tekućeg keša nivo kratkoročne zaduženosti se nije bitno menjao obzirom da je najveći deo finansiran iz para obezbeđenih kroz transakciju sa Michelinom. Rast cene kapitala takođe je značajan rizik koji utiče na troškove finansiranja. Ovaj rizik umanjuje se kroz smanjenje ukupnog nivoa zaduženosti, ugovaranjem fiksnih kamatnih stopa i jednim delom kroz umanjene dinarske osnovice kod kredita sa ugovorenim deviznom klauzulom.

Rizici u vezi s vlasničkom i korporativnom strukturom

U prvoj polovini 2008. godine nije bilo značajnih pomeranja u pravcu veće koncentracije vlasništva ili najave preuzimanja koje bi mogle da utiču na usvojenu strategiju i programe razvoja korporacije. Ukupna kretanja ne ukazuju da u bliskoj budućnosti korporacija može da bude suočena sa ovom vrstom rizika iako je moguće

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

ukrupnjavanje vlasništva kroz proces dokapitalizacije. Procena menadžmenta je da eventualno ukрупnjavanje kapitala u procesu dokapitalizacije neće imati veći uticaj na poslovanje i razvojnu i investicionu politiku. Potencijalni rizik u ovoj oblasti je deo državnog kapitala koji po aktuelnom zakonu treba da bude prodat do kraja ove godine stim što se očekuje promena propisa jer su mnoge aktivnosti na planu privatizacije bile značajno usporene zbog ukupnih političkih prilika. Najoptimalniji način za eliminisanje rizika vezanog za prodaju državnog paketa jeste prodaja u postupku javne ponude zajedno sa sredstvima iz dokapitalizacije Tigra nakon završetka investiconog ciklusa do 2010. godine koji znači punu stabilizaciju postojećih programa i stvaranje uslova za ulazak u nove delatnosti i programe.

Rizici u vezi sa zakonskom regulativom

U ovoj grupaciji rizika za poslovanje Tigra najvažniji rizici su i dalje nedostatak regulative u delu reciklaže gumenog otpada i velike promene u regulativi u kratkom vremenskom periodu u procesu prilagođavanja propisima EU.

Do kraja 2008. godine očekuje se da bude donet Zakon o upravljanju otpadom kao i odgovarajući podzakonski akt u vezi sa korišćenjem otpadnih guma. Od novog zakona očekuje se da obaveže proizvođače i uvoznike da finansiraju sakupljanje, sortiranje, ponovo korišćenje i recikliranje otpada kroz članstvo u kompaniji koja bi to za njih radila. Ukoliko bi i dalje ceo finansijski teret sakupljanja bio skoncentrisan na komunalna preduzeća i manje sakupljače ne može se očekivati veći napredak na tom planu. Kroz takav sistem obezbeđivala bi se odgovarajuća materijalna podrška kako za sakupljače tako i za firme koje bi se bavile reciklažom.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

3. ODRŽIVI RAZVOJ

3.1. ZAPOSLENI

Broj i struktura zaposlenih

Na dan 30.06.2008. godine, Tigar je imao 2101 zaposlenih u Srbiji. Pored toga, Tigrova zavisna preduzeća u SAD, UK, Makedoniji, Crnoj Gori i Bosni i Hercegovini imaju ukupno 84 zaposlena iz odgovarajućih zemalja.

Na dan 30.06.2008. god. struktura zaposlenih bila je sledeća:

Broj zaposlenih na dan 30. jun 2008.	
Društvo	Broj zaposlenih
Tigar AD	187
Tigar Obuća	844
Tigar Poslovni Servis	192
Tigar Tehnička Guma	230
Tigar Hemijski Proizvodi	79
Trgovačka Mreža	176
Ostali	393
Ukupno	2101

Svi zaposleni potpisuju uobičajeni ugovor o radu sa direktorima Društva, kojim se regulišu suštinski uslovi radnog odnosa, od radnog vremena, do osnova za raskid ugovora. Radni odnos podrazumeva 40 sati rada nedeljno. Ugovori o radu smatraju se poverljivim.

Prilikom odlaska u penziju, svi zaposleni imaju pravo na otpremninu u visini tri mesečne zarade u skladu sa čl. 119. stav 1, tačka 1, Zakona o radu, dok oni koji se odluče za penziju po prvostečenom uslovu primaju dve dodatne mesečne zarade u vidu stimulacije. Tigrovi penzioneri većim delom i dalje održavaju kontakte sa Tigrom. Na primer, Tigar u slučaju smrti penzionera porodici isplaćuje dve mesečne zarade. U ovom trenutku 68 zaposlenih i penzionera otplaćuje stambene kredite dobijene od Tigra. U okviru korporacije ne postoje posebni programi ili fondovi za zdravstveno i penziono osiguranje, odnosno druga socijalna pitanja.

Troškovi zaposlenih

Ukupni troškovi zaposlenih u periodu I-VI 2008. godine za Tigar a.d. i zavisna preduzeća, koji pored neto zarade uključuju troškove poreza i doprinosa, ishrane i prevoza, iznose u 000 RSD 598.783 U narednoj tabeli je dat i % učešća ukupno isplaćenih zarada u prihodu od prodaje.

Ukupni troškovi zaposlenih u periodu I-VI 2008.			
	Trošak neto zarada u 000 din.	Trošak bruto zarada u 000 din.	% u prihodu od prodaje
Tigar Ad	40,377	66,963	71.30%
Tigar Obuća	124,407	204,385	52.22%
Tigar Poslovni Servis	33,696	55,666	31.77%
Tigar Tehnička Guma	40,483	66,839	39.81%
Tigar Hemijski Proizvodi	15,078	24,923	29.56%
Trgovačka Mreža	31,726	52,326	16.16%
Ostali	71,139	127,681	21.23%
Ukupno	356,906	598,783	32.58%

Na ime svih vrsta izdvajanja u periodu I-VI 2008. godini plaćeno je 235,817 000 RSD.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

Kadrovska optimizacija

U periodu I-VI 2008. godini Tigar AD i zavisna preduzeća napustilo je 47 zaposlenih po sledećim osnovima:

	Penzija	Tehnološki višak	Ostali osnovi *	UKUPNO
Tigar Ad		2	5	7
Tigar Obuća	17		1	18
Tigar Poslovni Servis	2			2
Tigar Tehnička Guma	1	1	1	3
Tigar Hemijski Proizvodi		3		3
Trgovačka Mreža			6	6
Ostali		2	6	8
Ukupno	20	8	19	47

* Od 19 zaposlenih kojima je prestao radni odnos po ostalim osnovama 6 zaposlenih je raskinulo radni odnos po svojoj volji; 9 zaposlenih je zaključilo sporazumni prestanak zbog prelaska na rad u drugo preduzeće u sastavu korporacije „Tigar“; 2 prestanka usled smrti zaposlenih i 1 zaposleni je isključen iz preduzeća.

Brojke pokazuju da nema velikih oscilacija u broju zaposlenih i da su glavni osnovi za odlazak penzija ili upućivanje na Tržište rada, po osnovu tehnološkog viška, kad su u pitanju stalno zaposleni radnici.

Smanjenje broja zaposlenih sastavni je deo procesa restrukturiranja. Ovaj proces nastavlja se i dalje u 2008. godini. Rešavanje viška zaposlenih na dobrovoljnoj osnovi bio je važan element politike očuvanja socijalne stabilnosti.

Troškovi optimizacije broja zaposlenih, po svim osnovima, kao i procenat učešća ovih troškova u bruto isplaćenim zaradama su sledeći:

Troškovi optimizacije broja zaposlenih i procenat učešća ovih troškova u bruto isplaćenim zaradama		
	IZNOS (000 RSD)	%
Tigar Ad	613	0.91
Tigar Obuća	3,450	1.69
Tigar Poslovni Servis	273	0.49
Tigar Tehnička Guma	546	0.82
Tigar Hemijski Proizvodi	1,088	4.36
Trgovačka Mreža		
Ostali	1,100	2.10
Ukupno	7,070	1.18

Školovanje stručnih kadrova

Politika obezbeđenja stručnih kadrova, kroz stipendiranje učenika pirotskih srednjih škola, nastavljena je i u 2008. godini.

U periodu januar-jun 2008. godini stipendije se koriste za sledeće grupe fakulteta:

Školovanje stručnih kadrova				
	Tehnički fakulteti	Tehnološki fakultet	Ekonomski i fakulteti za menadžment	Ostali fakulteti
UKUPAN BROJ	33	17	12	17

Troškovi stipendija i školarina u periodu januar-jun 2008. godine iznosili su RSD 2,630,282 što je 0.44% ukupno isplaćenih zarada.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

Obuka zaposlenih

Sistemom internih i eksternih obuka u periodu januar-jun 2008. godine bio je obuhvaćen sledeći broj zaposlenih:

Obuka zaposlenih - interna i eksterna			
	INTERNE OBUKE	EKSTERNE OBUKE	UKUPNO
Tigar Ad	48	76	124
Tigar Obuća	1,024	58	1,082
Tigar Poslovni servis	38	14	52
Tigar Tehnička guma	78	50	128
Tigar Hemijski proizvodi	40	3	43
Trgovačka mreža		260	260
Ostali	412	64	476
Ukupno	1,640	525	2,165

Na obuku zaposlenih u periodu januar-jun 2008. godine potrošeno je 6,741,000 RSD, što je 1.12% od ukupno isplaćenih zarada.

3.2. SISTEM KVALITETA

Sistem upravljanje kvalitetom (QMS) i zaštitom životne sredine (EMS) kao integrisan sistem (IMS) deo je upravljanja celokupnim poslovnim sistemom u Tigru. Sertifikacija, odnosno provera usaglašenosti sistema upravljanja kvalitetom i zaštitom životne sredine sa zahtevima standarda SRPS ISO 9001 i SRPS ISO 14001, vrši se posebno po zavisnim preduzećima i odnosi se na konkretne proizvodne i uslužne programe. Redovne godišnje nadzornu provere održavanja i unapređenja uspostavljenih integrisanih menadžment sistema, po osnovu izdatih sertifikata sprovodi YUQS, jedno od vodećih domaćih sertifikacionih tela, koje je član IQNet-a, međunarodne asocijacije sertifikacionih tela, i koje pored domaće akreditacije poseduje i akreditaciju od strane francuskog akreditacionog tela COFRAC.

U preduzeću Tigar Obuća, početkom jula, ocenjivački tim i eksperti za očuvanje životne sredine, sproveli su nadzornu proveru i potvrdili ispunjenost uslova za dalju važnost sertifikata za oba menadžment sistema-QMS i EMS, bez utvrđenih neusaglašenosti. Tom prilikom, u obrazloženju nalaza provere, posebno je istaknuto upravljanje kadrovima, upravljanje procesima, identifikacija, praćenje i analiza ključnih indikatora performansi procesa. Takođe, pohvaljen je i sistem praćenja zakonske regulative iz oblasti zaštite životne sredine, usmeravanje aktivnosti prema očekivanim zahtevima regulative EU, postupak identifikacije aspekata životne sredine i procene njihovog uticaja na životnu sredinu, uključujući i sistem monitoringa.

IMS se održava i stalno unapređuje u svim proizvodnim entitetima Tigra. Rezultati sprovedenih internih provera ukazuju na visoku zrelost uspostavljenog sistema. Svi identifikovani rizici, relevantni za kvalitet proizvoda odnosno životnu sredinu, su pod kontrolom.

U toku je dogradnja IMS-a još jednim menadžment sistemom upravljanja zaštitom zdravlja i bezbednošću zaposlenih, u skladu sa zahtevima standarda OHSAS 18001. Sertifikacija će uslediti nakon kompletne implementacije sistema.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

3.3. ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

Pozitivnu ekološku praksu korporacije Tigar obezbeđuje Sistem upravljanja zaštitom životne sredine, projektovan i implementiran 2003. godine, u skladu sa zahtevima međunarodnog standarda ISO 14001. Time je proizvodnim entitetima značajno olakšano suočavanje sa potencijalnim uticajima na životnu sredinu, primena adekvatnih mera prevencije i kontrole i omogućeno unapređenje stanja okoline.

Sertifikovan sistem upravljanja zaštitom životne sredine od strane domaćeg sertifikacionog tela YUQS, članice međunarodne mreže IQnet, potvrđuje usaglašenost sa relevantnom zakonskom regulativom, kontinualno unapređenje životne sredine kao rezultat realizacije postavljenih ciljeva i prevenciju ekoloških akcidenata.

Kao aspekti životne sredine proizvodnih entiteta korporacije Tigar, generalno se javlja emitovanje tečnih i gasovitih efluenata, upotreba sirovina koje spadaju u grupu opasnih materija, generisanje čvrstog otpada i potrošnja resursa-energije i vode.

Svi aspekti podležu strogoj kontroli, u cilju poštovanja važećih zakona, ali i realizacije samoinicijativno postavljenih ciljeva kao što je na primer ušteda energije i vode.

Ključni zakoni, koji određuju Tigrovu strategiju zaštite životne sredine su:

- *Zakon o zaštiti životne sredine*, Sl. glasnik 135/04 (zaštita vazduha i prirodnih resursa, kao i zaštita od buke, regulisani su i dalje važećim odredbama ranijeg zakona pod istim nazivom - Sl. glasnik, 66/91, 83/92, 53/93, 67/93, 48/94 i 53/95);
- *Zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine*, Sl. glasnik 135/04;
- *Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu*, Sl. glasnik 135/04;
- *Zakon o postupanju sa otpadnim materijama*, Sl. glasnik, 25/96, 26/96, 101/05;
- *Zakon o vodama*, Sl. glasnik, 46/91 – 101/05;
- *Zakon o zaštiti od požara*, Sl. glasnik 53/93, 67/93, 48/94 i 101/05 i
- *Zakon o eksplozivnim materijama, zapaljivim tečnostima i gasovima*, Sl. glasnik, 44/77, 45/85, 18/89, 53/93, 67/93, 48/94, 101/05.

Pored navedenih zakona, uticaji na životnu sredinu regulisani su brojnim podzakonskim aktima - pravilnicima i uredbama koji, zbog obimnosti, nisu navedeni.

Očekuje se usvajanje novog Zakona o upravljanju otpadom, Zakona o ambalaži i ambalažnom otpadu, Zakona o hemikalijama kojima se dograđuje regulatorni sistem u skladu sa direktivama EU i koji su referentni za delatnost proizvodnih entiteta kompanije Tigar. Obzirom da su nacrti pomenutih zakona, poznati, pripreme na uskladjivanju sa očekivanim, novim zakonskim obavezama su već u toku.

Nezaobilazni aspekt životne sredine, kada je reč o proizvodnji, je potrošnja prirodnih resursa. Zavisna preduzeća Tigra koriste vodu iz javnog vodovoda, sanitarnu, ali za proizvodne procese, industrijsku (tehničku) vodu. Broj kontrolnih mernih tačaka je značajno uvećan kako bi se ubrzala identifikacija povišene potrošnje i preduzele adekvatne mere u cilju minimiziranja i racionalne upotrebe, najvažnijeg prirodnog resursa. Voda se koristi za sanitarne potrebe, kao energetska fluid (vodena para) i kao rashladni fluid. U skladu sa tim isključena je mogućnost procesne kontaminacije.

Tečni efluenti, otpadne vode koje su po sastavu pretežno komunalne otpadne vode, ispuštaju se u gradski kanalizacioni sistem u skladu sa uslovima navedenim u Vodoprivrednoj dozvoli. Kvalitet otpadnih voda se redovno prati od strane akreditovanih laboratorija, u skladu sa zakonom i redovno potvrđuje njihova ispravnost. Prate se brojni parametri na osnovu kojih se može utvrditi potencijalni uticaj na kvalitet krajnjeg recipijenta, reke Nišave i do sada, prema svim pokazateljima uticaj je podjednak uticaju otpadnih voda sa naseljenih područja, odnosno komunalnih otpadnih voda. Nisu identifikovana prekoračenja maksimalno dozvoljenih koncentracija štetnih polutanata što odgovara i upotrebi vode u procesima kompanije. Kvantitet, odnosno količina otpadnih voda se procenjuje na osnovu potrošnje vode i procenjene količine atmosferilija. U skladu sa tim, obračunata je i izvršena uplata predviđene nadoknade. (član 99, stav 5, Zakon o vodama Sl. glasnik, 101/05).

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

Na centralnoj lokaciji, gde se nalaze sva zavisna preduzeća izuzev Tigar Obuće, proizvodnja energetskog fluida-vodene pare, za potrebe svih proizvodnih procesa na lokaciji, kao i za sistem grejanja zimi, vrši se u okviru preduzeća Tigr Tyres. Na sastav i koncentraciju emitovanih gasova utiče se samim vođenjem procesa sagorevanja, ali i instaliranim sistemom multiciklona, kako bi se odstranile čestice iz struje gasa. Ispravnost kotlova i kvalitet emitovanih gasova, redovno se kontroliše preko ovlašćenih institucija. Stručni nalazi dokazuju da nema prekoračenja graničnih vrednosti. U skladu sa članom 85, Zakona o zaštiti životne sredine, Sl. glasnik 135/04, Fondu za zaštitu životne sredine uplaćena je definisana naknada za ostvarenu emisiju sumpor-dioksida, azotovih oksida i praškastih materija, na godišnjem nivou.

Sva zavisna proizvodna preduzeća skladište i koriste u procesu proizvodnje, između ostalog i sirovine koje imaju svojstvo "opasnih materija", uključujući i zapaljive tečnosti i gasove. Nabavka, skladištenje i upotreba je u skladu sa relevantnim propisima. Vodi se redovna evidencija materijalnog bilansa opasnih materija i dostavlja godišnji izveštaj Ministarstvu za zaštitu životne sredine, u skladu sa Pravilnikom o metodologiji za procenu opasnosti od hemijskog udesa i od zagađivanja životne sredine, merama pripreme i merama za otklanjanje posledica, Sl.Glasnik 60/94 i 63/94. Sirovine su vidno obeležene, istaknute su oznake opasnosti i svaku sirovinu prati interna sigurnosna lista izvedena od MSDS proizvođača. Za lokacije sa sirovinama, pored preduzetih preventivnih mera, definisani su planovi reagovanja u slučaju akcidenta-prosipanja sirovina, kako bi se sprečio eventualan štetan uticaj po zdravlje zaposlenih i elemente životne sredine. Tokom juna 2008. godine izvršen je specijalni inspekcijski pregled proizvodnih preduzeća Tigar Obuća, Tigar Tehnička guma i Tigar Hemijski proizvodi u okviru nacionalnog projekta utvrđivanja SAVESO objekata-postrojenja, odnosno objekata u kojima se proizvode, skladište ili koriste opasne materije u količinama koje mogu izazvati hemijski udes. Utvrđene količine uskladištenih opasnih materija su značajno ispod kritičnih količina sa aspekta opasnosti od hemijskog udesa.

Tokom proizvodnih procesa generišu se otpadne materije, koje su razvrstane u skladu sa Pravilnikom o uslovima i načinu razvrstavanja, pakovanja i čuvanja sekundarnih sirovina (Sl.glasnik, 55/01). Definisan je karakter i kategorija svih vrsta otpada i u skladu sa tim određen je dalji postupak. Čvrst reciklabilni otpad se kratko zadržava na lokaciji u posebnom Skladištu sekundarnih sirovina. Ove otpadne materije se preko preduzeća Tigar Zaštitna radionica prodaju odnosno ustupaju preduzećima koja se bave preradom-reciklažom otpada. Otpadne materije koje nemaju upotrebnu vrednost i ne mogu se ni u jednom procesu koristiti kao sekundarna sirovina, odnosno ne mogu se reciklirati, odlažu se na gradskoj deponiji. Deponovanje otpada svih zavisnih preduzeća obavlja se u skladu sa ugovorom sa JP Komunalac iz Pirota. Kako u zemlji nema deponije za opasan otpad, on je skladišten u posebnim, obezbeđenim boksevima u krugu preduzeća, uz redovnu kontrolu uslova skladištenja. Izuzetak su otpadna ulja koja se vraćaju rafineriji. Upravljanje otpadom u Tigru definisano je i regulisano internim propisima čime je uspostavljena kontrola tokova otpada.

Prema svojoj prirodi, proizvodna preduzeća izložena su riziku od požara. Tigar poseduje sve neophodne upotrebne dozvole za imovinu koja je izložena riziku, doneti su Planovi zaštite od požara, i primenjene sve predviđene preventivne mere. Objekti su pod video nadzorom preduzeća Tigar Obezbeđenje koje savremenom opremom, stručnim i iskusnim kadrovima obavlja poslove u oblasti zaštite od požara i fizičkog obezbeđenja.

Nijedno od zavisnih preduzeća Tigra ne skladišti, niti koristi radioaktivne materije.

Protiv Tigra, odnosno njegovih zavisnih preduzeća, nije u toku ni jedan ekološki spor, niti je Tigar učesnik u bilo kakvom sudskom postupku u vezi sa ekološkom problematikom.

Izvršene su ekspertske procene uticaja na životnu sredinu kompleksa energetike na novoj lokaciji Tigar III i proizvodne hale u kojoj će se proizvoditi obuće. Postupak procene uticaja podrazumevao je i učešće javnosti, u skladu sa zakonom. Na pomenute Studije procene uticaja na životnu sredinu, izdate su Saglasnosti od strane nadležnog organa, što je bio preduslov za obezbeđivanje Dozvola za gradnju odnosno Upotrebni dozvola.

Preduzeća Tigar Obuća, Tigar Tehnička guma, Tigar Hemijski proizvodi i Tigar Zaštitna radionica, dostavila su Agenciji za zaštitu životne sredine podatke za formiranje Integralnog katastra zagađivača, u skladu sa Zakonom o zaštiti životne sredine (član 75) i Pravilnikom o metodologiji za izradu integralnog katastra zagađivača (Sl.gl 94/07). Nova obaveza podrazumeva dostavljanje podataka o sprovedenom monitoringu parametara životne sredine (kvalitet otpadnih voda, emitovanih gasova, vrste i količine generisanog otpada), podatke o glavnim sirovinama, proizvedenim proizvodima i sl. Podaci su dostupni javnosti.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

Sprovedeni su redovni inspekcijski pregledi, nisu utvrđene neregularnosti. Komisija, formirana od strane Vlade Republike Srbije, u okviru procene mogućnosti proširenja Slobodne zone na lokacije na kojima se nalaze preduzeća Korporacije Tigar, sprovela je vanrednu procenu ispunjenja uslova zaštite životne sredine i potvrdila ispunjenost.

3.4. INTELEKTUALNA SVOJINA

Puno poslovno ime Tigra je "Joint Stock Company Tigar – Piroć" na engleskom, odnosno "Akcionarsko društvo Tigar – Piroć" na srpskom. Skraćeno poslovno ime je Tigar AD – Piroć, na oba jezika. Poslovno ime društva i njegovo korišćenje regulisani su odredbama člana 14, Osnivačkog akta. Navedeno ime ispunjava sve zakonske uslove. Tigar je pod tim imenom registrovan kod Agencije za privredne registre Republike Srbije.

Registrovani zaštitni znaci zaključno sa 30 junom 2008 su

Br. Zahteva	Datum Zah.	Br. Reg.	Zaštitni Znak	Važi Do	Vlasnik
Ž-247/80	30.04.80.	31499	Tigar	21.12.17.	Tigar Ad
Ž-2606/06	14.11.06.	54763	Tigar	14.11.16.	Tigar Ad
Ž-84/385	17.01.84.	29947	Tigar Tg 615	25.05.17.	Tigar Ad
Ž-947/07	30.04.07.	-	Tigar Planinarski Dom	-	Tigar Ad
Ž-918/07	27.04.07.	-	Tigar Tours	-	Tigar Ad
Ž-842/07	18.04.07.	-	Markol	-	Tigar Ad
Ž-1129/07	17.05.07.	-	Tigar Incon	-	Tigar Ad
Ž-890/80	11.07.03.	49590	Tigar Sportski Program	11.07.13.	Tigar Ad
Ž-152/07	29.01.07.	-	Tigar	-	Tigar Ad
Ž-1703/07	26.07.07.	-	Tigar Footwear	-	Tigar Ad
Ž-1704/07	26.07.07.	-	Tigar Obuća	-	Tigar Ad
Z-2440/07	17.10.07.	-	Tigar Hemijski Proizvodi	-	Tigar Ad
Ž-212/08	05.02.08.	-	Tigrostik	-	Tigar Ad
Ž-211/08	05.02.08.	-	Tigrolux	-	Tigar Ad
Ž-214/08	05.02.08.	-	Tigropren	-	Tigar Ad
Ž-213/08	05.02.08.	-	Tigrokol	-	Tigar Ad
Ž-768/08	31.03.08.	-	Hotel Stara Planina	-	Tigar Ad
Ž-1433/08	06.06.08.	-	Overload	-	Tigar Ad
Ž-1475/08	11.06.08.	-	Waterpolo Senior	-	Tigar Ad
Ž-1473/08	11.06.08.	-	Waterpolo Mini Mini	-	Tigar Ad
Ž-1431/08	06.06.08.	-	Waterpolo Junior	-	Tigar Ad
Ž-1472/08	11.06.08.	-	Specijal	-	Tigar Ad
Ž-1432/08	06.06.08.	-	Basketball Tg21 Official	-	Tigar Ad
Ž-1474/08	11.06.08.	-	Neos	-	Tigar Ad
Ž-1469/08	11.06.08.	-	Tricker Ball Basket Ball	-	Tigar Ad
Ž-1471/08	11.06.08.	-	Bova za ribolov Bistro	-	Tigar Ad
Ž-1468/08	11.06.08.	-	Overload Handball	-	Tigar Ad
Ž-1470/08	11.06.08.	-	Dynamic Overload	-	Tigar Ad
Ž-1429/08	06.06.08.	-	Overload Waterpolo Junior	-	Tigar Ad
Ž-1467/08	11.06.08.	-	Overload Waterpolo Mini Mini	-	Tigar Ad
Ž-1476/08	11.06.08.	-	Overload Waterpolo Senior	-	Tigar Ad
Ž-1430/08	06.06.08.	-	Basketball TG21 Overload	-	Tigar Ad
Z-2441/07	17.10.07.	-	Tigar Tehnička Guma	-	Tigar Ad
Ž-247R/80	30.04.80.	49044	Tigar	30.09.15.	Tigar Tyres
Ž-1369/05	17.10.05.	49768	Tigar Tyres	17.10.15.	Tigar Tyres
Ž-1373/05	17.10.05.	49792	Hitris Logo	17.10.15.	Tigar Tyres
Ž-1371/05	17.10.05.	49819	Cargo Speed Logo	17.10.15.	Tigar Tyres
Ž-1372/05	17.10.05.	49912	Wintera Logo	17.10.15.	Tigar Tyres
Ž-1468/05	31.10.05.	53797	Tigar Trgovine	31.10.15.	Tigar Trgovine
Međ.Zaštitni Zn.	03.07.97.	675 773	Tigar	20.05.17.	Tigar Ad
SAD		675 773A	Tigar	20.05.17.	Tigar Tyres
SAD	24.10.78.	1174089	Tigar Logo	15.08.12.	Tigar Americas Corp.
SAD	02.11.07.	77320619	Tigar	-	Tigar Americas Corp.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

Osnovni zaštitni znak "stilizacija tigrove glave sa ćirilicom ili latinicom ispisanim logotipom "Tigar" (ćlan 17 Osnivaćkog akta). Izgled i sadržaj osnovnog zaštitnog znaka u nadležnosti su Upravnog odbora. Povezana preduzeća, u kontrolnom vlasništvu Tigra AD, mogu da koriste osnovni zaštitni znak.

U 2006. osnovni zaštitni znak zašćićen je kao zaštitni znak za teritoriju Republike Srbije za robu mećunarodnih klasa 1, 7, 17, 20, 25 i 28, zatim kao poseban zaštitni znak samo za gume u klasi 12 i kao mećunarodni zaštitni znak u 43 zemlje za iste klase i za klasu 12 (gume za vozila), sve na ime Tigra AD. Podneta je prijava za zašćitu osnovnog znaka i za klase 35,39,40 i 42 , na ime Tigra a.d. Varijanta osnovnog zaštitnog znaka, «Tigar MH», zašćićena je u Srbiji za gume i preradu materijala (klase 12 i 40), na ime Tigra Tyres. Na osnovu Ugovora o prenosu prava iz ųiga , koji su 2002. godine zakljućili Tigar AD i MHPB, Tigar AD je u obavezi da prenese svoj osnovni zašćitni znak za unutrašnje i spoljašnje gume (klasa 12) iskljućivo na Tigar Tyres. Registracija prenosa izvršena je za Republiku Srbiju i za zemlje Madridskog aranųmana, preostao je prenos za SAD.

Tigar a.d. je pored podnosenja prijava za zašćitu 9 novih znakova na teritoriji Republike Srbije, u 2007. godini podneo i zahtev za teritorijalno proširenje vaųenja znaka 675773 Tigar za osam dodatnih zemalja potpisnica Madridskog aranųmana, br. Prijave EX-II/397708101/CB. Takoće, Tigar a.d. je u 2007. godini podneo zahtev za zašćitu znaka Tigar na ime Tigar Americas Corporation u SAD za klase 7, 17, 25 i 35, broj prijave 77320619 .

U 2008. godini oćpoćela je i registracija znakova kojima se obeleųavaju proizvodi i proizvodne linije iz proizvodnog asortima Korporacije Tigar. Zakljućno sa 30. junom 2008. godine podneto je 19 prijava iz ove oblasti.

Tigar Tehnićka Guma je od 30. januara 2006. godine Zavodu za intelektualnu svojinu Republike Srbije podnosilac zahteva za registraciju patenta br. P-2006/0071, za izum pod nazivom "Tehnologija izrade fleksibilnih cevi Tigar Flex ".

Tigar AD poseduje dva internet domena: www.tigar.com i www.tigar.co.yu .

Tigar ne poseduje autorska prava niti prava emitovanja.Tigar koristi standardni softver sa odgovarajućim licencama, koje je pribavio od proizvoćjaća ili distributera.

Prema ćlanu 12, stav 3, Posebnog kolektivnog ugovora, zaposleni imaju pravo na naknadu za autorska prava, tehnićke inovacije i unaprećenje tehnoloųkih procesa proizvodnje. Visina naknade regulisana je posebnim ugovorom izmeću zaposlenog i Tigra AD, u vidu uvećanja zarade zaposlenog. Takav ugovor predstavlja aneks pojedinaćnog ugovora o radu, njegov sadržaj je poverljiv i zakljućuje se na godinu dana.

Nikakve primedbe ni zahtevi nisu podneti Tigru, ili od strane Tigra, u vezi sa kršćenjem prava intelektualne svojine.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

3.5. INFORMACIONE TEHNOLOGIJE

IT funkcija je deo Tigra AD, koji se bavi se obradom poslovnih podataka na centralnom host računaru za sve delove kompanije Tigar. Osnovni procesi u IT funkciji su:

- ✓ Razvoj aplikativnog softvera
- ✓ Instalacija programa
- ✓ Obuka korisnika za korišćenje programa i hardvera
- ✓ Logistička podrška korisnicima za obradu podataka
- ✓ Održavanje baza podataka
- ✓ Zaštita podataka
- ✓ Instalacija i održavanje hardvera i sistemskog softvera
- ✓ Administracija korisnika sistema i prava pristupa
- ✓ Zaštita lokalne mreže i antivirusna zaštita
- ✓ Obezbeđivanje i održavanje Internet i Intranet konekcija
- ✓ Unifikacija hardverske i softverske platforme u korporaciji

IT funkcija ima 16 zaposlenih, od čega je 13 sa visokom školskom spremom.

IT funkcija ima dva odeljenja :

- odeljenje za programiranje i razvoj,
- odeljenje instalacija.

Prvo odeljenje 8 inženjera. Oni se bave programiranjem i razvojem aplikativnog softvera, kao i pružanjem logističke podrške korisnicima sistema.

Drugo odeljenje ima 4 inženjera, 2 upošljena za unos podataka i jednog operatera na sistemskoj konzoli. Ovo odeljenje se bavi instalacijom i održavanjem hardvera, sistemskog softvera na radnim stanicama, praćenjem rada centralnog računara, instalacijom programa kod korisnika, pravi definicije korisničkih naloga i dodeljuje prava korisnicima za korišćenje programa.

IT funkcija obezbeđuje vezu od svih delova Tigra do IT centra, kao i Internet i intranet vezu. Veza od delova kompanije do IT centra je ostvarena optičkim kablovima. Lokalne mreže računara kao i računarsku opremu u proizvodnim celinama (fabrikama) održavaju lokalni informatičari, a računarsku opremu u svim ostalim delovima kompanije održava IT funkcija. IT funkcija obezbeđuje fizičku zaštitu podataka na centralnom računaru kao i na radnim stanicama i odgovarajuću antivirusnu zaštitu. Backup podataka sa centralnog servera i download update antivirusnog programa na server u Sistem sali vrši se svakodnevno, a radne stanice automatski povlače najnoviji update po uključanju svakog jutra.

U Sistem sali su trenutno operativna dva servera, IBM tip AS/400 model CS500 i jedan AS/400 model i 270 sa operativnim sistemom OS400 V5R1. Prvi i drugi služe za komunikacije, razvoj i bekap recovery, dok se Model I270 koristi kao glavni server podataka.

Pristup bazi podataka je zaštićen Sign-on maskom na kojoj korisnik mora da ukuca svoj user i password. Svaki user ima svoj opis kojim podacima može da pristupa.

Bekap podataka se radi svakog dana po principu tri nivoa. Trake se odlažu u metalni sef koji se zaključava. Dozvolu za ulazak u sistem salu imaju samo ovlašćeni sistem inženjeri sa tach memorijama koje su kodirane da mogu otključati sistem salu. U sistem Sali poštoji i data warehouse server. On ima operativni sistem Windows2000 i bazu podataka Progress. U sistem Sali su i Internet i Intranet serveri, kao WEB server, DNS server i Mail server. Koristi se isključivo oprema renomiranih proizvođača (IBM i DELL)

Veze između poslovnih celina Tigra i IT funkcije su uspostavljene optičkim kablovima, a lokalne mreže unutar celina preko UTP kablova klase 5, sa brzinama prenosa podataka do 100 Mbit/s. Mrežni protokol koji se koristi je TCP/IP. U upravnoj zgradi Korporacije operativna je i bežična računarska mreža.

Računarska mreža Tigra formirana je po svim pravilima struktuirane mreže oblika zvezde, sa konzentatorima na nivou fabrika i spratnim čvorištima u Upravnoj zgradi, koji su povezani optičkim kablovima sa centralnim svič uređajem najnovije generacije koji ima velike mogućnosti formiranja virtuelnih lanova, definisanja hijerarhijskih

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

propusnih opsega i sl. Mrežna infrastruktura je 100-megabitna izvedena UTP kablovima klase pet i 100-megabitnim mrežnim karticama. Od centralnog sviča do svake fabrike su postavljeni optički kablovi.

U Korporaciji se koriste svi sistemi prenosa podataka koje omogućava Telekom: FR (frame relay) za vezu ka Internet natprovajderu, ISDN primarni blok i FTP Internet servis za vezu predstavništava, prodavnica i regionalnih centara sa centralnim serverima, zakupi linija i sl.

Instaliran je i video konferencijski sistem "FALCON" sa tri ISDN linije.

Centralna aplikacija MOZAIKUS, ima 18 različitih modula sa 800 tabela u bazi i oko 2000 različitih programa koji pokrivaju poslovanje Korporacije Tigar i njenih zavisnih preduzeća.

Glavne odlike informacionog sistema Korporacije Tigar a.d. su:

- **sveobuhvatnost** - obuhvata kompletno poslovanje preduzeća od proizvodnih pogona, projektnog biroa, nabavke, magacina, prodaje, kadrovske službe, finansijske operative do knjigovodstva.
- **podaci se unose samo jednom** - dokumenta se unose isključivo na mestima na kojima sami podaci nastaju; redundantnost podataka je svedena na najmanju moguću meru; jednom unet podatak koriste svi delovi sistema.
- **najviši stepen sigurnosti** - sigurnost sistema je pod potpunom kontrolom administratora:
  - tronivoski sistem zaštite podataka :
    - zaštita od neovlašćenog ulaska u sistem,
    - zaštita od neovlašćene upotrebe funkcija sistema
    - zaštita podataka sistema od neovlašćenog pristupa
    - korisnik vidi samo podatke za koji mu administrator sistema dozvoli pristup
    - prava upita, modifikacije, brisanja i dodavanja slogova definisana su na nivou dokumenta
    - centralizovana registracija korisnika i dodela prava korisnicima
    - omogućeno kretanje između modula i programa bez odjavljivanja i prijavljivanja
- **multi-kompanijski sistem** - omogućava istovremeno praćenje poslovanja više preduzeća u okviru iste baze i konsolidaciju na nivou kompanije
- **multi-valutni sistem** - omogućava unošenje i praćenje poslovnih transakcija u domaćoj i stranoj valuti
- **centralizovana kontrola šifarnika** - osnovne šifarnike (artikala, kupaca i dobavljača) može da popunjava više korisnika sistema, ali samo ovlašćeni korisnici imaju mogućnost overe i izmene novounetih šifara
- **integrisanost** - sve poslovne funkcije preduzeća integrisane su pomoću jedinstvene baze podataka; sistem generiše automatski veliki broj dokumenata kao što su nalog za knjiženje u glavnoj knjizi, prijemni i otpremni dokumenti u skladištu i slično; svaki dokument može da se stornira bez obzira na stepen dalje obrade i lanca dokumenata koji su na osnovu njega generisani.
- **otvorenost** - omogućava lako proširenje sistema i povezivanje sa drugim informacionim sistemima i Windows okruženjem.
- **fleksibilnost** - mogućnost lakog prilagođavanja specifičnim potrebama svakog preduzeća na bazi velikog broja parametara koji se zadaju prilikom uvođenja sistema.
- **modularnost** - pojedini moduli mogu da rade samostalno i kao deo integrisanog sistema.
- **jednostavan i konsistentan korisnički interfejs** - omogućava brzu obuku korisnika i lak rad; fleksibilan sistem menija, grafički korisnički interfejs, i on-line context sensitive help.
- **mogućnost obrade i čuvanja velike količine podataka** - obradu plata za preko 4.000 radnika.
- **podrška velikog broja korisnika** - istovremeni rad više stotina interaktivnih korisnika
- **troslajna arhitektura** - korišćenjem savremenih internet tehnologija dobija se jednostavna administracija i mogućnost pristupa sistemu sa više lokacija.

Vodeći računa o kvalitetu obrade podataka, pouzdanosti i bezbednosti računarskog sistema u Korporaciji, u toku jula meseca ugovorena je nabavka novog centralnog servera IBM Power6 –model M25 sa disaster recovery mašinom IBM Power6 – model M15, koje će biti implementirane do kraja 2008. godine, čime će biti obezbeđen novi kvalitet informacionog sistema i usluga koje pruža IT funkcija.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

3.6. DRUŠTVENA ODGOVORNOST

Postavljajući svoj društveno odgovoran koncept u poslovanju, korporacija Tigar se opredelila za visok nivo odgovornosti prema zajednici u kojoj stvara profit, tretirajući sve društvene aktore, i u kompaniji i van nje, na socijalno odgovoran, etičan način. Društveno odgovorno poslovanje (u daljem tekstu DOP) zagantovano je strateškim dokumentima kompanije, kao i Kodeksom korporativnog upravljanja i predstavlja integralni deo poslovne politike Tigra. U svojoj viziji i misiji Tigar ima jasno definisan odnos prema zaposlenima, životnoj sredini, kupcima, lokalnom okruženju i društvu u celini, što se danas prepoznaje kao dobro utemeljena strategija DOP-a.

Briga o potrošačima

Izražena odgovornost korporacije prema potrošačima ogleda se u proizvodnji i prodaji bezbednih, visokokvalitetnih proizvoda odgovarajućeg asortimana i dizajna, po konkurentnim cenama, i u kontinuitetu. U posmatranom periodu osvajani su proizvodi veće složenosti i atraktivnosti i pružane jedinstvene usluge i servisi u Srbiji. Odgovornim pristupom stvarane se podsticajne mogućnosti za kupce, dobavljače i zajednicu. O kvalitetu i usmerenosti ka potrošaču govore ispunjeni ISO i drugi standardi, kao i redovne ankete o zadovoljstvu potrošača.

Briga o zaposlenima

Briga o zaposlenima jedan je od najvažnijih aspekata Tigrovog DOP-a.

Poštujući načelo da su briga za zdravlje i bezbednost zaposlenih na prvom mestu, u posmatranom periodu su za sve novopriljene radnike organizovane obuke u vezi sa protivpožarnom zaštitom i primenom ličnih zaštitnih sredstava, zatim, obuke za rukovanje opasnim i otrovnim materijama, a zaposleni su upoznati i sa merama u slučaju neželjenih situacija. U pomenutom periodu za novokupljenu opremu i uređaje obezbeđeni se atesti i sertifikati na način kako to zakonska regulativa nalaže.

Prema Zakonu o bezbednosti i zaštiti zdravlja na radu, a na način kako je to propisano Pravilnikom o načinu i postupku procene rizika na radnom mestu i u radnoj okolini, urađen je Akt o proceni rizika. Obavljene su pripreme i obuke, za uvođenje sistema upravljanja zaštitom zdravlja i bezbednosti na radu, prema OHSAS 18001.

Stope povreda zaposlenih praćene su putem dva indikatora: koeficijenta učestalosti i težine, koji u ovom periodu imaju trend smanjenja.

Komunikacija sa akcionarima i investitorima:

U posmatranom periodu Tigar a.d. je u potpunosti poštovao Kodeks korporativnog upravljanja, obaveze preuzete izlaskom na A listing, ali i pozitivnu međunarodnu praksu u delu transparentnog izveštavanja i komunikacije sa akcionarima i investicionom javnošću. Otvorena komunikacija sa ovim ciljnim grupama realizovana je kroz:

- redovno godišnje i kvartalno izveštavanje o rezultatima poslovanja,
- publikovanje Bitnih događaja i saopštenja za medije o poslovnim aktivnostima od značaja za akcionare i javnost uopšte,
- postavljanje na web sajtu kompanije Odluka o kojima su se akcionari izjašnjavali na dve Skupštine, koje su organizovane u ovom periodu,
- direktnu komunikaciju sa akcionarima i investitorima preko nadležnih službi i učešćem na investicionim konferencijama,
- svi izveštaji i informacije publikovani su dvojezično.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

Korporacija Tigar a.d. i lokalna, kao i šira društvena zajednica:

Fabrike u okviru korporacije Tigar a.d. nastojale su da osvoje programe koji imaju za cilj zaštitu životne sredine i u skladu su sa politikom održivog razvoja. U pomenutom periodu nastavljena je izrada nove palete proizvoda od reciklata, i započeto osvajanje novog proizvoda – taktilnih gumenih traka za slepa i i slabovidna lica, čijim će postavljanjem biti obezbeđena njihova potpuna socijalizacija i integracija u društvo. Odgovornost korporacije Tigar ogleda se i u usmerenosti ka održivom razvoju, a ispoljava kroz odgovorno korišćenje prirodnih resursa. U prvih šest meseci intenziviran je zajednički projekat sa lokalnom samoupravom i konsultantskom kućom S.E.E.C. o obnovljivim izvorima energije. Projekat „Optimalno korišćenje sliva reke Nišave na teritoriji opštine Pirot”, sagledava resursne i prostorne mogućnosti za izgradnju malih hidroelektrana u pirotskom kraju, što je od velikog značaja za lokalno okruženje.

Filantropske aktivnosti:

U posmatranom periodu korporacija je realizovala filantropske aktivnosti koje su u saglasnosti sa kompanijskim načelom da se pruža pomoć i podrška onim projektima koji su na dobrobit šire grupe građana. Brojne donatorske i humanitarne akcije realizovane su u ključnim oblastima društvenog života – obrazovanju, kulturi, nauci, zdravstvu i sportu.

Pionir društveno odgovornog poslovanja:

Korporacija Tigar a.d. je i u prvoj polovini 2008. nastojala da u oblasti DOP-a zadrži izbalansiran pristup, ne usmeravajući svoje aktivnosti na jednu oblast ili jednu ciljnu grupu. Jedinstvo etičkog poslovanja i zaštite životne sredine, sa pravilnom politikom u odnosu na zaposlene i partnerskim odnosom sa lokalnom zajednicom i društvom u celini, uz visok respekt akcionara, potrošača i partnera, predstavlja celovit vid implementacije DOP-a u Tigru. Takav koncept prepoznat je i od strane Privredne komore Srbije, kao i nemačke organizacije Invent, koji su u okviru projekta „Uspostavljanje društvene odgovornosti preduzeća u jugoistočnoj Evropi“, 14. marta 2008. korporaciji Tigar a.d. dodelili najviše priznanje za dosadašnja dostignuća u ovoj oblasti.

3.7. KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

U posmatranom periodu 2008. godine poštovane su odredbe usvojenog Kodeksa. Sa IFC-ijem i eksternim konsultantom nastavljen je rad na projektu poboljšanja korporativnog upravljanja u oviru Tigra a.d. Istovremeno su pokrenute aktivnosti radi izmene Osnivačkog akta Tigra a.d. u delu koji se ne odnosi na prava akcionara i koji je u domenu odlučivanja Upravnog odbora. Osnovne promene predviđaju razdvajanje funkcije predsednika Upravnog i Izvršnog odbora od funkcije generalnog direktora, prenos nadležnosti odlučivanja o dugoročnom zaduživanju čija vrednost ne spada u transakcije velike vrednosti sa Skupštine na Upravni odbor što je veoma važno da bi se deo postojećih kratkoročnih kredita zamenio povoljnijim dugoročnim iz inostranstva, kao i neka manja usaglašavanja sa aktuelnim propisima iz ove oblasti.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

4. UPRAVLJANJE

Sistem upravljanja ostao je nepromenjen. Skupština akcionara bira Upravni odbor. Upravni odbor bira Izvršni odbor. Tekuće poslove upravljanja obavlja Izvršni odbor. Pored toga, postoji i tročlani Nadzorni odbor, koji kontroliše sve akte Tigra, razmatra stanje Tigrove imovine i dostavlja izveštaje akcionarima o tim i određenim drugim pitanjima. Na redovnoj skupštini zakazanoj za 4. juni 2008. godine izvršiće se ponovni izbor članova Upravnog odbora.

Na dan 30. jun 2008. sastav organa upravljanja je sledeći :

Upravni odbor

Članovi Upravnog odbora su:

Ime i prezime	Funkcija u Tigru odnosno izvan Tigra
<i>Izvršni članovi:</i>	
Dragan Nikolić	Predsednik IO / generalni direktor
Jelena Petković	izvršni direktor za podršku korporativnom upravljanju
Slobodan Sotirov	izvršni direktor za kvalitet
Milivoje Nikolić	izvršni direktor za kadrove
<i>Neizvršni članovi:</i>	
Vladimir Nikolić	Generalni Direktor Tigar Tyresa
Ljubiša Nikolovski	Tigar Tyres HR Direktor
Jose Alexandre F. da Costa	Savetnik generalnog direktora za pravna pitanja
<i>Nezavisni članovi:</i>	
Dr Živko Mitrović	Redovni profesor Fakulteta organizacionih nauka Univerziteta u Beogradu
Tihomir Nenadić	Direktor firme Mayfield Management d.o.o, članice Fordgate Group, V. Britanija

Sa članovima Upravnog odbora može se stupiti u kontakt preko poslovne adrese Tigra: Nikole Pašića 213, 18300 Piroć, Republika Srbija.

U periodu I-VI 2008. godini članovi Upravnog odbora primili su naknadu u ukupnom bruto iznosu od 6,716,574 RSD

U prvom polugodištu 2008. Upravni odbor održao je 6 sednica .

Izvršni odbor

Struktura i sastav Izvršnog odbora nije menjana u odnosu na zadnji publikovani izveštaj.

Izvršni odbor čini osmoro članova:

Ime i prezime	Položaj u Tigru
Dragan Nikolić	Generalni direktor
Jelena Petković	ID za podršku korporativnom upravljanju
Đorđe Džunić	ID za finansije
Miodrag Tančić	ID za proizvodnju
Slobodan Sotirov	ID za kvalitet
Branislav Mitrović	ID za IT i investicije
Milivoje Nikolić	ID za kadrove

Sa članovima Izvršnog odbora može se stupiti u kontakt preko poslovne adrese Tigra: Nikole Pašića 213, 18300 Piroć, Republika Srbija.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

U prvom polugodištu 2008. IO održao je 7 sednice na kojima su razmatrana izvršenja Poslovnog plana za svaki mesec kao i druga pitanja od značaja za poslovanje.

Članovi Izvršnog odbora ne primaju posebne naknade u svojstvu članova Izvršnog odbora.

Ne postoje ugovori o vršenju usluga između Tigra i/ili njegovih zavisnih preduzeća i članova Izvršnog odbora, koji predviđaju bilo kakve beneficije nakon prestanka članstva u Izvršnom odboru.

Nadzorni odbor

Članovi Nadzornog odbora su:

Ime i prezime	Funkcija u Nadzornom odboru	Osnovna funkcija izvan Tigra
Marko Steljić	predsednik	Direktor Jubanke a.d. Beograd, u penziji /sada Alfa banka /
Dr Milić Radović	Član	Redovni profesor Fakulteta organizacionih nauka Univerziteta u Beogradu
Dragan Milosavljević	Član	Ministarstvo finansija, Uprava za trezor, Beograd

Sa članovima Nadzornog odbora može se stupiti u kontakt preko poslovne adrese Tigra: Nikole Pašića 213, 18300 Piroć, Republika Srbija.

U prvom polugodištu 2008. održana je jedna sednica Nadzornog odbora.

U periodu I-VI 2008. godini članovi Nadzornog odbora primili su naknade u ukupnom bruto iznosu od 2,198,938 RSD.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

5. RASPOLAGANJE NEKRETNINAMA I PRAVNA ZAŠTITA

5.1. NEKRETNINE

Svi proizvodni pogoni Tigra nalaze su u Pirotu. Proizvodnja se trenutno odvija u četiri pogona na dve zasebne lokacije. Na najvećoj lokaciji nalazi se proizvodnja guma, kao i pogoni za proizvodnju tehničke gume i hemijskih proizvoda. Tigar Obuća smeštena je na posebnoj lokaciji. Nova lokacija Tigar III, kupljena u 2006. godini, u procesu je infrastrukturnog sređivanja radi privođenja nameni i u poslovnim knjigama vodi se kao „investicija u toku“. Tigar je vlasnik više objekata u Beogradu, dok Tigar Trgovina ima vlasništvo nad objektima širom Srbije (kancelarijski prostor, magacinski prostor i prodavnice).

Tigar Tyres vlasnik je objekta koje koristi za potrebe svoje delatnosti i poseduje pravo korišćenja zemljišta ispod tih objekata. Za ostalo zemljište Tigar poseduje pravo vlasništva ili pravo korišćenja, dok su objekti u kombinovanom vlasništvu Tigra i zavisnih preduzeća u kontrolnom vlasništvu Tigra. Objekti koje koriste zavisna proizvodna preduzeća su u njihovom vlasništvu, dok je deo objekata koje koriste zavisna uslužna preduzeća u njihovom vlasništvu a deo u vlasništvu Tigra. Na osnovu odluke Skupštine akcinara Tigar A.D. o prodaji dela infrastrukturno opremljenog zemljišta u kompleksu Tigar 2 Tigar Tyres-u i po tom osnovu zaključenog ugovora od 27.03.2008. godine, Tigar Tyres postao je vlasnik dodatnih 148.274m² industrijskog zemljišta, za koliko je smanjena površina neizgrađenog industrijskog zemljišta u vlasništvu Tigar A.D.

U skladu sa domaćim zakonima, zemljište u okviru građevinskih reona u gradovima je u vlasništvu države, a Tigar ima pravo trajnog korišćenja, dok je zemljište van građevinskih reona u vlasništvu Tigra.

Zemljište

Ukupan broj katastarskih parcela neizgrađenog zemljišta, koje na dan 30.06.2008. godine koristi Tigar A.D. je 135, ukupne površine 289,669 m² i ukupne knjigovodstvene vrednosti od RSD 35.637.051,08.

Objekti

Ukupan broj objekata u svojini Tigra i njegovih osnovnih zavisnih preduzeća (bez Tigar Trgovina koje imaju 27 objekata) je 125.

Ukupna površina objekata koji su u vlasništvu Tigra i njegovih zavisnih preduzeća je 56,240 m², od čega je u vlasništvu Tigar Trgovina 6,373 m².

Na dan 30.06.2008. godine, knjigovodstvena vrednost objekata u vlasništvu Tigra i njegovih najvećih preduzeća iznosila je RSD 411,906,246.84

Pored vrednosti objekata u vlasništvu devet najvećih preduzeća, ovaj deo obuhvata i podatke o Slobodnoj zoni Piroto. Knjigovodstvena vrednost objekata u posedu pojedinih entiteta data je u narednoj tabeli.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

Knjigovodstvena vrednost objekata

KNJIGOVODSTVENA VREDNOST OBJEKATA (u RSD)		
ENTITET	31.12.2007.	30.06.2008.
Tigar AD	190,812,494	58,288,939.92
Tigar Trgovine	95,142,126	100,895,185.04
Tigar Tehnička Guma	827,305	799,663.00
Tigar Hemijski Proizvodi	49,261,268	48,559,944.72
Tigar Obuća	29,965,650	29,537,157.20
Tigar Zaštitna radionica		4,288,168.61
Tigar Poslovni servis		65,157,940.90
Tigar Turs		6,621,773.10
Hotel Tigar Planinarski dom		79,238,281.20
Tigar Obezbeđenje		903,598.31
Slobodna Zona	19,339,001	17,616,246.84
Ukupno:	385,347,844	411,906,246.84

Založna prava

Na kraju prvog polugodišta 2008. imovina Društva bila je opterećena sledećim založnim pravima po sledećim rešenjima

Rešenjem Opštinskog suda u Pirotu I br. 1562/04 od 21.12.2004.

Po sporazumu u korist Jubanke Beograd zasnovano je založno pravo nad nepokretnim stvarima (objekti Kartonaže i Obuće) radi obezbeđenja ugovora iz međusobnih odnosa Jubanke i Tigra, po sledećim ugovorima:

- Ugovor br. 3617/04 od 06.10.2004. godine u iznosu od EUR 704,494.39; Ostalo za otplatu EUR 473,605.68
- Ugovor br. 3618/04 od 06.10.2004. godine u iznosu od EUR 2,439,711.58; Ostalo za otplatu EUR 1,634,951.93
- Ugovor br. 3619/04 od 06.10.2004. godine u iznosu od USD 2,362,641.42; Ostalo za otplatu USD 1,588,316.96

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

5.2. SUDSKI SPOROVI

Tigar učestvuje u određenom broju sudskih sporova koji su proizašli iz tekućeg poslovanja, kao što su komercijalni sporovi, upravni sporovi, sporovi sa zaposlenima, postupci likvidacije, stečaja i obaveznog poravnjanja, i učešće u krivičnim postupcima protiv pojedinaca koji su naneli štetu Tigru, uglavnom krađom ili izdavanjem čekova bez pokrića. Ti postupci nisu neuobičajeni i ne očekuje se da će imati značajan uticaj na finansijsko stanje Tigra.

Najveći sporovi koji se vode na nivou Društva odnose se na period pre 2000. godine. U tu grupu spadaju i sledeći sporovi sa odgovarajućim utuženim iznosima (bez obračunate kamate):

TUZENA STRANA	IZNOS SPORA
TREPČA-Zvečan	9.637.376
UNION BANKA	8.047.333
LOLA KORPORACIJA	6.000.000
AS KOMERC-N. Beograd	2.366.719
JIP-Beograd	1.641.377
MADRIS-Beograd, MADREC-Niš, CPORECSS-Novı Sad	3.319.240
LEKSUS GROUP-Novı Sad	1.217.996
2M-Pırot	2.247.300
TIGAR PROM-Nova Varoš	3.636.000
PRIMA TREJD-Kučevo	1.174.680
UKUPNO	39.288.021

Za sve ove sporove postoje izvršne sudske isprave, ali njihova naplata nije izvršena, bilo zbog političkih problema u slučaju Trepče, višegodišnjeg postupaka stečaja, koji se iz neobjašnjivih razloga ne realizuju, ili zbog takođe dugogodišnjeg procesa restrukturiranja, kao što je slučaj sa Lola Korporacijom. Kao i zbog vođenja krivičnog postupka kao u predmetu i Lexus Group Novi Sad, brisanja iz registra (JIP –Beograd, Madris-Beograd, Madrec-Niš, Cporecss-Novı Sad) ili dužnik nema imovine za isplatu duga (Prima Trejd –Kučevo).

Bez obzira na zastoje u realizaciji izvršnih sudskih presuda, u narednom periodu realno je očekivati njihovu potpunu ili delimičnu naplatu. S obzirom na to da je vrednost sporova isknjižena na ime troškova, nakon naplate, naplaćeni iznosi predstavljaju značajan vanredni prihod za Društvo.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

6. FINANSIJSKI REZULTATI ZAVISNIH I PRIDRUŽENIH PREDUZEĆA

6.1. TIGAR OBUĆA

Proizvodi

Tigar Obuća, zavisno preduzeće Tigra AD, proizvodi raznu obuću od gume za različite segmente tržišta. Osnovni programi su:

- Obuća opšte namene uključujući modnu i dečiju obuću
- Gumene čizme za lov i ribolov:
- Gumene sigurnosne čizme i radničke čizme.

Finansijski rezultat za januar-jun 2008.

Bilans stanja u hiljadama dinara	Početni bilans stanja na dan 1. Januar-08.	Na dan 30. Jun-08.
Aktiva		
Stalna imovina	116,189	171,688
Obrtna imovina	792,060	952,007
Odložena poreska sredstva	866	866
Ukupna aktiva	909,115	1,124,561
Pasiva		
Kapital	80,909	157,276
Dugoročna rezervisanja i obaveze	24,002	17,110
Kratkoročne obaveze	804,204	950,175
Ukupna pasiva	909,115	1,124,561

Slobodan gotovinski tok u hiljadama dinara	Na dan 1. Jan-08.	Na dan 30. Jun-08.
Neto profit	-36,901	3,186
+ Amortizacija	18,506	9,832
+Rezervisanja za benefite	1,982	-6,893
+Neiskorišćena rezervisanja	0	0
Novčani tok iz poslovanja	-16,413	6,125
Investicioni izdaci	24,589	65,331
Povećanje (smanjenje) zaliha	160,071	174,188
+Povećanje (smanjenje) potraživanja	104,115	9,377
-Povećanje (smanjenje) obaveza	304,368	141,466
Promene u obrtnim sredstvima	-40,182	42,099
Slobodan gotovinski tok	-821	-101,305

Bilans uspeha u hiljadama dinara	Ostv. I-VI 2008.	promena u odnosu na I-VI 2007.
Ukupni prihodi	612,373	-2%
Ukupni rashodi	609,187	-6%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	3,186	dobitak vs.gubitak
Poreski rashod perioda		
Odloženi poreski rashodi perioda		
Odloženi poreski prihodi perioda		
Neto Dobitak/Gubitak perioda	3,186	dobitak vs.gubitak

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

6.2. TIGAR TEHNIČKA GUMA

Tigar Tehnička guma proizvodi :

- proizvode od presovane gume,
- profile od gume,
- sportsku opremu,
- gumena creva,
- kombinovane proizvode guma-metal i
- polufabrikate od gume.

Finansijski rezultat za januar-jun 2008.

Bilans stanja u hiljadama dinara	Početni bilans stanja na dan 1. Januar -08.	Na dan 30. jun-08.
Aktiva		
Stalna imovina	26,203	27,201
Obrtna imovina	444,543	231,833
Odložena poreska sredstva	764	765
Ukupna aktiva	471,510	259,799
Pasiva		
Kapital	22,502	171,126
Dugoročna rezervisanja i obaveze	11,361	10,798
Kratkoročne obaveze	437,647	77,875
Ukupna pasiva	471,510	259,799

Slobodan gotovinski tok u hiljadama dinara	Na dan 1. Jan-08.	Na dan 30.jun-08.
Neto profit	114,277	1,297
+ Amortizacija	10,908	4,078
+Rezervisanja za benefite	727	-560
+Neiskorišćena rezervisanja	0	0
Novčani tok iz poslovanja	125,912	4,815
Investicioni izdaci	-89,968	5,076
Povećanje (smanjenje) zaliha	5,242	12,359
+Povećanje (smanjenje) potraživanja	288,660	-220,661
-Povećanje (smanjenje) obaveza	235,384	-359,656
Promene u obrtnim sredstvima	58,519	151,354
Slobodan gotovinski tok	157,361	-151,615

Bilans uspeha u hiljadama dinara	Ostv. I-VI 2008.	promena u odnosu na I-VI 2007.
Ukupni prihodi	196,648	64%
Ukupni rashodi	195,351	42%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	1,297	dobitak vs.gubitak
Poreski rashod perioda		
Odloženi poreski rashodi perioda		
Odloženi poreski prihodi perioda		
Neto Dobitak/Gubitak perioda	1,297	dobitak vs.gubitak

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

6.3. TIGAR HEMIJSKI PROIZVODI

Tigar Hemijski proizvodi:

- Lepila za transportne trake.
- Boje za puteve.
- Industrijska i ostala lepila.
- Premazi, rastvarači, razređivači i hemikalije.

Finansijski rezultat za januar-jun 2008.

Bilans stanja u hiljadama dinara	Početni bilans stanja na dan 1. Januar-08.	Na dan 30. Jun-08.
Aktiva		
Stalna imovina	66,375	64,664
Obrtna imovina	165,729	188,475
Odložena poreska sredstva	755	755
Ukupna aktiva	232,859	253,894
Pasiva		
Kapital	51,397	91,345
Dugoročna rezervisanja i obaveze	2,729	1,641
Kratkoročne obaveze	178,733	160,908
Ukupna pasiva	232,859	253,894

Slobodan gotovinski tok u hiljadama dinara	Na dan 1. Jan-08.	Na dan 30. Jun-08.
Neto profit	-15,248	3,800
+ Amortizacija	6,163	3,353
+Rezervisanja za benefite	186	-1,089
+Neiskorišćena rezervisanja	0	0
Novčani tok iz poslovanja	-8,899	6,064
Investicioni izdaci	4,876	1,642
Povećanje (smanjenje) zaliha	952	333
+Povećanje (smanjenje) potraživanja	21,455	10,533
-Povećanje (smanjenje) obaveza	37,057	-17,824
Promene u obrtnim sredstvima	-14,650	28,689
Slobodan gotovinski tok	875	-24,268

Bilans uspeha u hiljadama dinara	Ostv. I-VI 2008.	promena u odnosu na I-VI 2007.
Ukupni prihodi	91,078	-14%
Ukupni rashodi	87,278	-16%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	3,800	78%
Poreski rashod perioda		
Odloženi poreski rashodi perioda		
Odloženi poreski prihodi perioda		
Neto Dobitak/Gubitak perioda	3,800	78%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

6.4. TIGAR TRGOVINE – DOMAĆA PRODAJNA MREŽA

Finansijski rezultat za januar-jun 2008.

Bilans stanja u hiljadama dinara	Početni bilans stanja na dan 1. Januar-08.	Na dan 30.Jun-08.
Aktiva		
Stalna imovina	219,307	253,252
Obrtna imovina	422,163	558,987
Odložena poreska sredstva	0	0
Ukupna aktiva	641,470	812,239
Pasiva		
Kapital	86,415	194,637
Dugoročna rezervisanja i obaveze	10,927	10,775
Kratkoročne obaveze	543,422	606,121
Odložene poreske obaveze	706	706
Ukupna pasiva	641,470	812,239

Slobodan gotovinski tok u hiljadama dinara	Na dan 1. Jan-08.	Na dan 30.Jun-08.
Neto profit	-85,275	-4,897
+ Amortizacija	12,799	8,722
+Rezervisanja za benefite	446	0
+Neiskorišćena rezervisanja	0	0
Novčani tok iz poslovanja	-72,030	3,825
Investicioni izdaci	56,683	42,197
Povećanje (smanjenje) zaliha	99,772	101,740
+Povećanje (smanjenje) potraživanja	-97,675	33,929
-Povećanje (smanjenje) obaveza	123,079	64,216
Promene u obrtnim sredstvima	-120,982	71,453
Slobodan gotovinski tok	-7,730	-109,825

Bilans uspeha u hiljadama dinara	Ostv. I-VI 2008.	promena u odnosu na I-VI 2007.
Ukupni prihodi	388,664	43%
Ukupni rashodi	393,465	23%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	-4,801	90%
Poreski rashod perioda	96	
Odloženi poreski rashodi perioda		
Odloženi poreski prihodi perioda		
Neto Dobitak/Gubitak perioda	-4,897	90%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

6.5. TIGAR EXPORT – IMPORT

Finansijski rezultat za januar-jun 2008.

Bilans stanja u hiljadama dinara	Početni bilans stanja na dan 1. Januar-08.	Na dan 30.Jun-08.
Aktiva		
Stalna imovina	2,267	2,157
Obrtna imovina	483,890	572,867
Gubitak iznad visine kapitala	0	593
Ukupna aktiva	486,157	575,617
Pasiva		
Kapital	1,032	0
Dugoročna rezervisanja i obaveze	957	957
Kratkoročne obaveze	484,131	574,623
Odložene poreske obaveze	37	37
Ukupna pasiva	486,157	575,617

Slobodan gotovinski tok u hiljadama dinara	Na dan 1. Jan-08.	Na dan 30.Jun-08.
Neto profit	201	241
+ Amortizacija	102	176
+Rezervisanja za benefite	79	0
+Neiskorišćena rezervisanja	0	0
Novčani tok iz poslovanja	382	417
Investicioni izdaci	1,975	66
Povećanje (smanjenje) zaliha	8,119	-4,106
+Povećanje (smanjenje) potraživanja	467,868	96,022
-Povećanje (smanjenje) obaveza	482,709	90,492
Promene u obrtnim sredstvima	-6,722	1,424
Slobodan gotovinski tok	5,128	-1,072

Bilans uspeha u hiljadama dinara	Ostv. I-VI 2008.	promena u odnosu na I-VI 2007.
Ukupni prihodi	342,214	36%
Ukupni rashodi	341,886	37%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	328	-87%
Poreski rashod perioda	86	16%
Odloženi poreski rashodi perioda		
Odloženi poreski prihodi perioda		
Neto Dobitak/Gubitak perioda	242	-90%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

6.6. TIGAR AMERICAS - USA

Tigar Americas posluje na tržištu SAD i Kanade. Tigar Americas je prvo komercijalno preduzeće, koje je Tigar osnovao u inostranstvu. Pre sankcija njegov godišnji promet iznosio je blizu 20 miliona USD. Nakon ukidanja sankcija, Društvo je odlučilo da obnovi poslovanje preduzeća, koje bi se u novonastalim uslovima, bavilo nabavkom materijala za Tigrova zavisna preduzeća, prodajom gumene obuće na američkom i kanadskom tržištu i prodajom roba drugih srpskih proizvođača.

Finansijski rezultat za januar-jun 2008.

Bilans uspeha u 000 USD	Ostv. I-VI 2008.	promena u odnosu na I-VI 2007.
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	307	58%
Nabavna vrednost prodane robe	213	300%
Bruto marža	94	-33%
Prodaja, opšti i administrativni troškovi	91	-27%
Poslovni dobitak/gubitak	3	-82%
Rezultat po osnovu ostalih prihoda/rashoda	0	
Neto dobitak/gubitak pre oporezivanja	3	-82%
Porez na profit	0	
Neto profit (gubitak)	3	-82%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

6.7. TIGAR EUROPE UK

Na ovom tržištu, Tigar a.d. je preko zajedničkog preduzeća Tigar Europe Ltd, u kome ima 50% vlasništva nad kapitalom, aktivan duže od 15 godina. Tigar Europe je odlično upoznat sa tržištem, ima stalne kupce i nudi kvalitetnu uslugu. Tigar planira da zajedno sa partnerima proširi prodajnu mrežu Tigar Europe, u cilju povećanja obima prodaje guma i ostalih proizvoda (prvenstveno gumene obuće i tehničke gume). Ovo preduzeće će, takođe, nastaviti da pruža usluge nabavke i učestvuje u potencijalnim projektima Društva na tržištu UK, kao i da ima aktivniju ulogu u ostalim zemljama EU. Ostvareni finansijski rezultat bio je na nivou projektovanog.

Finansijski rezultat za januar- jun 2008

Bilans stanja u hiljadama GBP	Početni bilans stanja na dan 1. Januar-08.	Na dan 30.Jun-08.
Aktiva		
Stalna imovina	9	9
Obrtna imovina	4,000	5,207
Ukupna aktiva	4,008	5,216
Pasiva		
Kapital	2,625	2,916
Dugoročna rezervisanja i obaveze	0	0
Kratkoročne obaveze	1,383	2,300
Ukupna pasiva	4,008	5,216

Bilans uspeha u 000 GBP	Ostv. I-VI 2007.	Ostv. I-VI 2008.	promena u odnosu na I-VI 2007.
Prihodi od prodaje	7,948	7,029	-12%
Nabavna vrednost prodate robe	7,236	6,436	-11%
Bruto marža	711	593	-17%
Administrativni troškovi	232	250	7%
Poslovni rezultat	479	344	-28%
Prihodi od kamata	50	57	14%
Ostali prihodi		4	
Profit pre oporezivanja	529	405	-23%
Porez na dobit	153	113	-26%
Zadržani profit finansijske godine	376	291	-22%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

6.8. REGION BALKANA - Tigar Trade, Tigar Montenegro, Tigar Partner

TIGAR MONTENEGRO – CRNA GORA

Bilans stanja u hiljadama EUR	Početni bilans stanja dan 1. Januar -2008.	Na dan 30. Jun - 2008.
Aktiva		
Stalna imovina	5	4
Obrtna imovina	286	355
Odložena poreska sredstva		
Ukupna aktiva	291	359
Pasiva		
Kapital	74	105
Dugoročna rezervisanja i obaveze		
Kratkoročne obaveze	217	254
Odložene poreske obaveze		
Ukupna pasiva	291	359

Slobodan gotovinski tok u hiljadama EUR	Na dan 1. Jan-08.	Na dan 30. Jun-08.
Neto profit	58	31
+ Amortizacija	5	1
+Rezervisanja za benefite	0	0
+Neiskorišćena rezervisanja	0	0
Novčani tok iz poslovanja	63	33
Investicioni izdaci	0	0
Povećanje (smanjenje) zaliha	34	134
+Povećanje (smanjenje) potraživanja	90	-59
-Povećanje (smanjenje) obaveza	23	37
Promene u obrtnim sredstvima	101	38
Slobodan gotovinski tok	-38	-6

Bilans uspeha u hiljadama eur	Ostvarenje I-VI 2008.	Promena u odnosu na I-VI 2007.
Ukupni prihodi	386	-2%
Ukupni rashodi	354	-3%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	31	24%
Poreski rashod perioda		
Odloženi poreski rashodi perioda		
Odloženi poreski prihodi perioda		
Neto Dobitak/Gubitak perioda	31	24%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

TIGAR TRADE – REPUBLIKA SRPSKA

Bilans stanja u hiljadama KM	Početni bilans stanja dan 1. Januar -2008.	Na dan 30. Jun - 2008.
Aktiva		
Stalna imovina	302	286
Obrtna imovina	1,299	1,405
Odložena poreska sredstva		
Ukupna aktiva	1,601	1,691
Pasiva		
Kapital	414	398
Dugoročna rezervisanja i obaveze	62	34
Kratkoročne obaveze	1,125	1,259
Odložene poreske obaveze		
Ukupna pasiva	1,601	1,691

Slobodan gotovinski tok u hiljadama KM	Na dan 1. Jan - 08.	Na dan 30. Jun - 08.
Neto profit	67	7
+ Amortizacija	24	16
+Rezervisanja za benefite	0	0
+Neiskorišćena rezervisanja	0	0
Novčani tok iz poslovanja	90	23
Investicioni izdaci	73	0
Povećanje (smanjenje) zaliha	-61	154
+Povećanje (smanjenje) potraživanja	10	61
-Povećanje (smanjenje) obaveza	262	-177
Promene u obrtnim sredstvima	-313	392
Slobodan gotovinski tok	330	-369

Bilans uspeha u hiljadama KM	Ostvarenje I-VI 2008.	promena u odnosu na I-VI 2007.
Ukupni prihodi	1,194	28%
Ukupni rashodi	1,187	28%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	7	545%
Poreski rashod perioda		
Odloženi poreski rashodi perioda		
Odloženi poreski prihodi perioda		
Neto Dobitak/Gubitak perioda	7	545%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

TIGAR PARTNER – MAKEDONIJA

Bilans stanja u hiljadama denara	Na dan 1. Jan - 2008.	Na dan 30. Jun -2008.
Aktiva		
Stalna imovina	221	1,511
Obrtna imovina	35,176	36,465
Odložena poreska sredstva	0	0
Ukupna aktiva	35,396	37,976
Pasiva		
Kapital	17,922	19,030
Dugoročna rezervisanja i obaveze	0	0
Kratkoročne obaveze	17,475	18,946
Odložene poreske obaveze		
Ukupna pasiva	35,396	37,976

Slobodan gotovinski tok u hiljadama denara	Na dan 1. Jan - 08.	Na dan 30. Jun - 08.
Neto profit	3,117	1,109
+ Amortizacija	372	186
+Rezervisanja za benefite	0	0
+Neiskorišćena rezervisanja	0	0
Novčani tok iz poslovanja	3,489	1,295
Investicioni izdaci	8	1,477
Povećanje (smanjenje) zaliha	-2,946	7,297
+Povećanje (smanjenje) potraživanja	2,642	-1,661
-Povećanje (smanjenje) obaveza	643	1,471
Promene u obrtnim sredstvima	-947	4,165
Slobodan gotovinski tok	4,428	-4,347

Bilans uspeha u hiljadama denara	Ostvarenje I-VI 2008	promena u odnosu na ostv. I-VI 2007.
Ukupni prihodi	23,885	2%
Ukupni rashodi	22,638	1%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	1,248	45%
Poreski rashod perioda	139	7%
Odloženi poreski rashodi perioda		
Odloženi poreski prihodi perioda		
Neto Dobitak/Gubitak perioda	1,109	52%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

6.9. USLUŽNI ENTITETI TIGRA

Pored tri proizvodna entiteta i maloprodajno-servisne mreže Tigar Trgovina, u zemlji posluju zavisna preduzeća iz oblasti usluga, formirana najvećim delom za vreme trajanja trgovinskih sankcija protiv Jugoslavije, zbog nemogućnosti obezbeđenja usluga iz okruženja. Iako su uslužna zavisna preduzeća prateći programi, Tigar a.d. smatra da oni u velikoj meri doprinose osnovnim delatnostima Tigra i pružaju kvalitetne usluge, kako Društvu, tako i lokalnom okruženju.

Osnovni uslužni programi u u okviru Društva su :

- Izgradnja, koja pruža sve vrste usluga u vezi sa izgradnjom i održavanjem objekata i infrastrukture čije usluge prati inženjering grupa. U periodu januar-jun 2008., izgradnja je najvećim delom bila anagažovana na lokaciji Tigar III.
- Transport, koji pruža sve vrste usluga drumskog prevoza, uključujući i domaću i međunarodnu špediciju, zatim usluge ugovorenog ili poverenog međugradskog transporta roba i usluge održavanja vozila.
- Turistička agencija, koja pruža usluge u vezi sa domaćim i inostranim turizmom, uključujući i organizaciju godišnjih odmora, putovanja, seminara i sajмова.
- Hotel Planinarski dom, koji pruža usluge smeštaja i ugostiteljske usluge turistima, poslovnim ljudima, delegacijama, sportskim ekipama i grupama koje dolaze u obilazak kulturne baštine južne Srbije.
- Proizvodnja hrane do sada za interne potrebe Tigar a.d. i Tigar Tyres-a, a ubuduće i za eksterno tržište.
- RTV PI kanal obavlja delatnost u oblasti emitovanja radio i TV programa, telekomunikacija, istraživanja tržišta i anketiranja javnog mnjenja, kao i usluge ekonomske propagande, odnosa sa javnošću i izdavaštva.
- Slobodna zona Piroć je posebno određeni prostor gde se poslovanje može odvijati bez plaćanja carine, PDV-a i određenih opštinskih naknada. Slobodna zona Piroć je akcionarsko društvo čiji je većinski vlasnik Tigar a.d. Među ostalim akcionarima je i Opština Piroć. Slobodna zona Piroć nalazi se u sklopu piroćke industrijske zone, na 17ha infrastrukturno opremljenog zemljišta, sa sopstvenim kolosekom i 150 telefonskih linija. U Slobodnoj zoni Piroć trenutno posluje 53 preduzeća, od čega 38 inostranih. Pored poreskih i ostalih pogodnosti, preduzeća unutar zone kvalifikuju se za subvencije za uređenje građevinskog zemljišta. U Srbiji, ovi povoljni uslovi sada postoje samo u Slobodnoj zoni Piroć, gde se mogu ostvariti 25% niži troškovi poslovanja nego na drugim lokacijama u zemlji.
- Zaštitna radionica koja je formirana da jednim delom anagažuje radnike sa smanjenom radnom sposobnošću i koja se bavi sakupljanjem i preradom sekundarnih sirovina, ima perionicu i određene prateće aktivnosti.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

Finansijski rezultat Tigar Poslovni servis

Bilans stanja u hiljadama dinara	Početni bilans stanja na dan 1. Januar -08.	Na dan 30.Jun-08.
Aktiva		
Stalna imovina	78,440	123,907
Obrtna imovina	91,726	90,629
Ukupna aktiva	170,166	214,536
Pasiva		
Kapital	36,658	103,476
Dugoročna rezervisanja i obaveze	37,650	36,256
Kratkoročne obaveze	95,666	74,612
Odložene poreske obaveze	192	192
Ukupna pasiva	170,166	214,536

Slobodan gotovinski tok u hiljadama dinara	Na dan 1. Jan-07	Na dan 30. Jun-08.
Neto profit	24,726	7,572
+ Amortizacija	9,981	6,254
+Rezervisanja za benefite	472	0
+Neiskorišćena rezervisanja	0	0
Novčani tok iz poslovanja	35,179	13,826
Investicioni izdaci	52,818	68,647
Povećanje (smanjenje) zaliha	-7,888	-468
+Povećanje (smanjenje) potraživanja	-6,041	-515
-Povećanje (smanjenje) obaveza	19,093	-18,542
Promene u obrtnim sredstvima	-7,060	17,559
Slobodan gotovinski tok	7,380	-72,380

Bilans uspeha u hiljadama dinara	Ostv. I- VI 2008.	promena u % u odnosu ostv. I-VI 07
Ukupni prihodi	188,731	12%
Ukupni rashodi	180,594	25%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	8,137	-66%
Poreski rashod perioda	565	19%
Odloženi poreski rashodi perioda		
Odloženi poreski prihodi perioda		
Neto Dobitak/Gubitak perioda	7,572	-68%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

Finansijski rezultat ostalih uslužnih zavisnih preduzeća

u hiljadama dinara	Ostv. I- VI 2008.	promena u % u odnosu ostv. I-VI 07
Ukupni poslovni prihodi	246,878	57%
Ukupni poslovni rashodi	232,867	63%
Poslovni dobitak/gubitak	14,011	-2%
Finansijski prihodi	684	229%
Finansijski rashodi	585	377%
Ostali prihodi	1,525	375%
Ostali rashodi	290	
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	15,345	5%
Poreski rashod perioda	323	850%
Odloženi poreski rashodi perioda	3	
Odloženi poreski prihodi perioda	0	
Neto dobitak/Gubitak perioda	15,019	3%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

Finansijski rezultat Slobodne zone

Bilans stanja u hiljadama dinara	Početni bilans stanja na dan 1. Januar -08	Na dan 30.Jun-08.
Aktiva		
Stalna imovina	113,047	117,530
Obrtna imovina	37,600	32,860
Odložena poreska sredstva	78	78
Ukupna aktiva	150,725	150,468
Vanbilansna aktiva		3,500
Pasiva		
Kapital	130,541	132,930
Dugoročna rezervisanja i obaveze		
Kratkoročne obaveze	20,184	17,538
Odložene poreske obaveze		
Ukupna pasiva	150,725	150,468
Vanbilansna aktiva		3,500

Slobodan gotovinski tok u hiljadama dinara	Na dan 1. Jan-08.	Na dan 30. Jun-08.
Neto profit	9,225	7,002
+ Amortizacija	1,885	940
+Rezervisanja za benefite	0	0
+Neiskorišćena rezervisanja	0	0
Novčani tok iz poslovanja	11,109	7,941
Investicioni izdaci	6,044	5,376
Povećanje (smanjenje) zaliha	125	-0
+Povećanje (smanjenje) potraživanja	4,074	-2,434
-Povećanje (smanjenje) obaveza	6,415	-2,647
Promene u obrtnim sredstvima	-2,217	212
Slobodan gotovinski tok	7,282	2,353

Bilans uspeha u hiljadama dinara	Ostv. I- VI 2008.	promena u % u odnosu ostv. I-VI 07
Ukupni prihodi	33,256	8%
Ukupni rashodi	26,254	26%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	7,002	-29%
Poreski rashod perioda		
Odloženi poreski rashodi perioda		
Odloženi poreski prihodi perioda		
Neto Dobitak/Gubitak perioda	7,002	-29%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

7. FINANSIJSKI REZULTATI NA NIVOU MATIČNOG PREDUZEĆA

7.1. KOMENTAR OSTAVRENOG FINANSIJSKOG REZULTATA

Tigar AD nije vršio promene u svojoj računovodstvenoj politici u posmatranom periodu. Poslovi interne revizije odvijali su se u skladu sa planom aktivnosti. Obzirom da se radi o periodičnom obračunu nije vršena revizija šestomesečnog rezultata.

Karakteristika perioda su visoka investiciona ulaganja u pripremu novih industrijskih kapaciteta, finansiranje investicija iz tekućeg keša uz povremeno korišćenje kratkoročnih pozjamica do obezbeđenja dugoročnog investicionog kreditiranja, priprema fabrike obuće da sa što manje troškova organizuje proizvodnju na novoj lokaciji nakon devet nedelja zastoja zbog preseljenja, uticaj kursa na iskazivanje prihoda od prodaje u stranoj valuti i značajni prihodi od kapitalne dobiti vezano za realizaciju transakcije sa Michelinom.

Iako su vanredni prihodi značajna stavka u ukupnim prihodima iskazani rezultati su realni jer je vanredni prihod pokriven keš prilivom što znači da se ne radi o papirnoj već o uspešnoj poslovnoj transakciji. Preusemerenje najvećeg dela primljenog keša u nove industrijske kapacitete i razvoj pokazuje da su sredstva iskorišćena u povećanje vrednosti kompanije i stvaranja kvalitetne osnove za dalji razvoj i dobar poslovni rezultat u narednim godinama.

Negativan konsolidovani poslovni rezultat najvećim delom posledica je iskazanog poslovnog rezultata na nivou matične kompanije koji posedica načina iskazivanja prihoda i rashoda. Matična kompanija čija je osnovna delatnost holdig poslovi ostvaruje poslovne prihode isključivo kroz prodaju usluga i po osnovu prihoda od rente. S druge strane svi troškovi sem finansijskih imaju karakter poslovnih troškova. Sve ostale vrste prihoda uključujući prihode po osnovu rezultata zavisnih preduzeća, finansijske prihode po drugim osnovama i vanredne prihode koje ostvari transakcijama sredstvima u vlasništvu ne tretiraju se kao poslovni prihod iako su to faktički prihodi stvoreni vršenjem osnovne delatnosti matične kompanije a to su holding poslovi odnosno upravljanje zavisnim preduzećima. Ta disproporcija u rezultatu matične kompanije prouzrokovana načinom iskazivanja poslovnih prihoda ima najveći uticaj na negativan poslovni rezultat na konsolidovanom nivou.

Ostvaren je konsolidovani ukupni prihod od prodaje na nivou je koji omogućava da na kraju godine bude ostavren plan imajući u vidu da je druga polovina godine posebno zadnji kvartal period pune sezone za većinu programa.

Konsolidovani profit od 635 miliona dinara takođe stvara realne pretpostavke da se ispuni planirani konsolidovani rezultat od deset miliona eura na kraju poslovne godine imajući u vidu da se ulazi u period pune sezone i da slede knjiženja kapitalne dobiti po osnovu prodaje 10% udela u Tigar Tyres Michelinu. Očekivani nekonsolidovani rezultat na nivou matične kompanije kreće se do nivoa od pet miliona eura.

Sto se tiče finansijskih rezultata zavisnih preduzeća u prvih šest meseci neostvarivanje planova prodaje pre svega u izvozu kod fabrike obuće izazvanih poremećajima vezanim za preseljenje u zadnja dva meseca perioda i obaranje nivoa zaliha ispod planskih a zadržavanje fiksnih troškova uključujući i zarade na nivou projektovanog uticalo je na smanjen rezultat ove jedinice. Fabrika Tehničke gume ostavila je izuzetne rezultate na planu prodaje ali je imala uvećane troškove izazvane najvećim delom rastom cena materijala. Fabrika Hemijskih proizvoda takođe nije ostavila planirani rezultat zbog nizog prihoda od prodaje izazvanog smanjenom prodajom boje za puteve zbog kašnjenja ordera preduzeća koja se bave održavanjem puteva. Imajući u vidu razloge neizvršenja planskih rezultata na nivou fabrika realno je da se očekuje da se do kraja godine rezultati približe planiranim.

Domaća prodajna mreža ostavila je prihod od prodaje ostvarila je rast prodaje od 24% i rast razlike od ceni od 20% u odnosu na isti period prošle godine. Dok su s jedne strane ukupni prihodi povećani za 33 % došlo je i do rasta troškova od 24%. Porasli su troškovi nabavne cene robe kao logična posledica rasta prodaje ali i troškovi zarada i amortizacije nakon puštanja u rad novih prodajnih objekata.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

Ostali poslovni rashodi smanjeni su za 8% ali to je sve bilo nedovoljno da se ostvari pozitivno poslovanje tako da je period završen sa gubitkom od 4,8 miliona dinara. Značajno za poslovanje domaće prodajne mreže je da nema sumljivih i nenaplativih potraživanja što je bio je bilo značajan problem u predhodnim godinama. Preduzeća u inostrastvu su sva poslovala sa pozitivnim ali smanjenim rezultatom. Obzirom da se ne očekuju problemi u snabdevanju gumama do kraja godine kao i da se značajno povećava nivo poslova sa programom obučne nakon kupovine Century divizije od Hantera očekuje se ako ne bude neplaniranih poremećaja da preduzeće sa najvećim obimom poslovanja Tigar Europe ostvari rezultat minimum na nivou prošlogodišnjeg stim što će efekat toga zbog kretanja kursa funte imati manji efekat na konsolidovani rezultat u okviru koga se srazmerno učešću u kapitalu konsoliduje 50% rezultata Tigar Europe. Trgovačka preduzeća na Balkanu očekuje proces rekonstrukcije u smislu orijentacije sa veleprodaje na rad sa direktnim korisnicima jer je situacija na tržištu takva da veleprodajni pristup ne može da da zadovoljavajuće rezultate.

Usluzna preduzeća poslovala su u pozitivno sa približno istim rezultatima kao i u istom periodu prošle godine Gubitak je zabeležio hotel iako je imao rast poslovnih prihoda od 50%. Glavni ogranišavajući faktor za normalizaciju rezultata je ograničen kapacitet od 14 soba sa viskim fiksnim troškovima objekta sa tri zvezdice iz kog raloga je i pokrenut projekat ciji je jedan od glavnih ciljeva optimizacija kapaciteta hotela.

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

7.2. KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI REZULTAT TIGRA AD

Konsolidovani Bilans stanja u hiljadama dinara	Početni bilans stanja na dan 1. Januar-08.	Na dan 30.Jun 08.
Aktiva		
Stalna imovina	2,465,897	2,945,354
Obrtna imovina	2,989,931	2,475,999
Odložena poreska sredstva	28,301	18,103
Ukupna aktiva	5,484,129	5,439,456
Pasiva		
Kapital	2,705,522	3,268,937
Dugoročna rezervisanja i obaveze	313,684	302,306
Kratkoročne obaveze	2,461,639	1,867,059
Odložena poreske obaveze	3,284	1,154
Ukupna pasiva	5,484,129	5,439,456

Konsolidovani Bilans uspeha u hiljadama dinara	Ostv. I- VI 2008.
Ukupni prihodi	2,635,941
Ukupni rashodi	1,993,485
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	642,456
Poreski rashod perioda	7,183
Odloženi poreski rashodi perioda	53
Odloženi poreski prihodi perioda	
Neto Dobitak/Gubitak perioda	635,220
Neto dobitak koji pripada manjinskim ulagacima	2,846
Neto dobitak koji pripada Tigar ad	632,374

Konsolidovani Izveštaj o novčanim tokovima u 000 din	31 . dec. 2007.	30. Jun 2008.
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	4,446,699	2,100,177
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	5,369,332	2,305,145
Neto (odliv)/priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	-922,633	-204,968
Tokovi gotovine iz aktivnosti plasiranja i investiranja		
Prilivi gotovine iz aktivnosti plasiranja i investiranja	1,200,731	636,355
Odlivi gotovine iz aktivnosti plasiranja i investiranja	325,752	306,586
Neto (odliv)/priliv gotovine iz aktivnosti plasiranja i investiranja	874,979	329,769
Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	109,167	0
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	42,000	101,276
Neto (odliv)/priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	67,167	-101,276
Neto povećanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata	19,513	23,525
<i>Gotovina i ekvivalenti gotovine na početku godine</i>	309,356	325,936
<i>Kursne razlike po osnovu preračuna gotovine (neto)</i>	-2,933	2,217
Gotovina i ekvivalenti gotovine na kraju godine	325,936	351,678

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

7.3. SEGMENTNI REZULTAT

Tigar ima 18 zavisnih preduzeća u kontrolnom vlasništvu, tri preduzeća u formi zajedničkog ulaganja i jedno ulaganje u Agenciju. Od ukupno 22 preduzeća, 17 je osnovano i posluje u zemlji, a pet u inostranstvu.

Preduzeća u sastavu Tigra obavljaju delatnosti iz oblasti:

- proizvodnje,
- trgovine i
- usluga.

Finansijski rezultat po segmentima preduzeća u kontrolnom vlasništvu i JV za period I-VI 2008. godine srazmerno učešću u kapitalu

Bilans uspeha u hiljadama dinara	Tigar ad	Proizvodna preduzeća	Komercijalna preduzeća	Uslužne delatnosti	TOTAL
Ukupni prihodi	796,449	900,099	1,204,124	459,827	3,360,499
Ukupni rashodi	537,282	891,816	1,183,631	431,432	3,044,161
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	259,167	8,283	20,492	28,395	316,337
Poreski rashod perioda			6,293	888	7,181
Odloženi poreski rashodi perioda				2	2
Odloženi poreski prihodi perioda					
Neto Dobitak/Gubitak perioda	259,167	8,283	14,199	27,505	309,155

* Sve kategorije su uzete srazmerno učešću u kapitalu. U okviru uslužnih entiteta su uzeti i Pi canal i Dom sportova, čiji rezultati ne ulaze u konsolidaciju. U rezultat Tigar ad nisu uključeni rezultati zavisnih preduzeća iz 2008 /rezultat je uvećan za isplacene dividende i umanjen za gubitke iz 2007 / ali nisu uneti rezultati iz 2008 obzirom da je u pitanju peirodični obračun.

Finansijski rezultati po geografskim područjima

Bilans uspeha u hiljadama dinara	Srbija	Balkan	EU+SAD	TOTAL
Ukupni prihodi	2,887,253	82,355	390,890	3,360,499
Ukupni rashodi	2,595,881	78,925	369,355	3,044,161
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	291,372	3,430	21,535	316,337
Poreski rashod perioda	1,070	129	5,982	7,181
Odloženi poreski rashodi perioda	2			2
Odloženi poreski prihodi perioda				
Neto Dobitak/Gubitak perioda	290,300	3,302	15,553	309,155

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

7.4. NEKONSOLIDOVANI FINANSIJSKI REZULTAT TIGRA AD

Bilans stanja u hiljadama dinara	Početni bilans stanja na dan 1. Januar-08.	Na dan 30.Jun 08.
Aktiva		
Stalna imovina	2,336,257	2,807,698
Obrtna imovina	1,253,312	979,970
Odložena poreska sredstva	2,456	2,456
Ukupna aktiva	3,592,025	3,790,124
Pasiva		
Kapital	2,685,839	2,840,096
Dugoročna rezervisanja i obaveze	210,887	206,019
Kratkoročne obaveze	695,299	744,009
Ukupna pasiva	3,592,025	3,790,124

Bilans uspeha u hiljadama dinara	Ostv. I-VI 2007.	Ostv. I- VI 2008.	promena u odnosu na I-VI 2007.
Ukupni prihodi	301,633	796,449	164%
Ukupni rashodi	257,751	537,282	108%
Dobitak/Gubitak pre oporezivanja	43,882	259,167	491%
Poreski rashod perioda	83		
Odloženi poreski rashodi perioda			
Odloženi poreski prihodi perioda			
Neto Dobitak/Gubitak perioda	43,799	259,167	492%

IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ZA PERIOD JANUAR-JUN 2008.	Oznaka dokumenta
	IZ.P.08/04

Izveštaj o novčanim tokovima u 000 din	31 . dec. 2007.	30. Jun 2008.
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	403,845	124,725
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	1,165,646	368,213
Neto (odliv)/priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	-761,801	-243,488
Tokovi gotovine iz aktivnosti plasiranja i investiranja		
Prilivi gotovine iz aktivnosti plasiranja i investiranja	930,694	821,705
Odlivi gotovine iz aktivnosti plasiranja i investiranja	171,738	467,159
Neto (odliv)/priliv gotovine iz aktivnosti plasiranja i investiranja	758,956	354,546
Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	155,017	989,304
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	42,671	1,090,708
Neto (odliv)/priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	112,346	-101,404
Neto povećanje gotovine i gotovinskih ekvivalenata	109,501	9,654
<i>Gotovina i ekvivalenti gotovine na početku godine</i>	3,892	113,277
<i>Pozitivne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine</i>	16,895	3,292
<i>Negativne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine</i>	17,011	36
Gotovina i ekvivalenti gotovine na kraju godine	113,277	126,187

**IZVRŠNI DIREKTOR
ZA PODRŠKU KORPORATIVNOM UPRAVLJANJU**

TIGAR AD

Jelena Petković

**PREDSEDNIK
UPRAVNOG ODBORA DIREKTORA**

TIGAR AD

Dragan Nikolić